

MAPA DE PATRIMONI CULTURAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA

Redacció a càrrec de l'Oficina de Patrimoni Cultural
per a l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia

Octubre 2025

MEMÒRIA DEL MAPA DE PATRIMONI CULTURAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA (ALT Penedès)

Autor: Josep Anton Pérez Arriaga

Octubre 2025

1. METODOLOGÍA I CRITERIS DE REALITZACIÓ DEL MAPA DE PATRIMONI	1
CULTURAL	
1.1. DOCUMENTACIÓ PRÈVIA	1
1.2. TREBALL DE CAMP	3
1.3. TREBALL DE GABINET	4
1.4. AGRAÏMENTS	4
2. DIAGNOSTIC	6
2.1. MARC TERRITORIAL	6
2.2. DADES SOCIOECONÒMIQUES	9
2.3. SÍNTESI HISTÒRICA	10
2.4. TOPONIMIA	17
2.5. ESCUT MUNICIPAL	18
2.6. ESTAT LEGAL DE PROTECCIÓ	20
2.7. EQUIPAMENTS PATRIMONIALS	25
2.8. ANÀLISI GLOBAL. VALORACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL I NATURAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA	27
3. RESULTAT DEL MAPA DE PATRIMONI. LLISTAT DE BÉNS PATRIMONIALS	45
3.1. ELEMENTS FITXATS	45
3.2. ELEMENTS NO FITXATS	94
BIBLIOGRAFIA	95

1. METODOLOGÍA I CRITERIS DE REALITZACIÓ DEL MAPA DE PATRIMONI CULTURAL

El Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès) ha estat possible gràcies a la iniciativa de l'Ajuntament, amb el suport de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona (OPC), arran de la petició formalitzada pel consistori. Els Mapes tenen com a objectiu principal identificar i valorar la riquesa cultural i natural del municipi, per establir mesures de protecció, conservació i recerca, així com per planificar-ne la difusió social.

La realització de l'estudi ha estat encomanada a l'empresa **TRÍADE Serveis Culturals**, sota la direcció tècnica de Josep Anton Pérez, i amb el seguiment i supervisió d'Ana Requejo, tècnica de patrimoni de l'OPC.

L'elaboració del mapa es va desenvolupar en diverses etapes, iniciades el 13 de setembre de 2024, amb una primera reunió de coordinació entre els tècnics municipals, la representant de l'OPC i el responsable de TRÍADE, SCP.

1.1 DOCUMENTACIÓ PRÈVIA

Entre els mesos d'octubre i desembre de 2024 es va realitzar la recerca documental en arxius, biblioteques i serveis oficials i fons locals, on es podia trobar informació referent al patrimoni cultural de Sant Sadurní d'Anoia. Es va portar a terme un buidatge dels fons bibliogràfics i cartogràfics per obtenir el major nombre de dades i informació, abans del treball de recollida de dades de camp. Respecte als suports cartogràfics, s'ha treballat a partir de la web de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, mitjançant l'eina "Vissir3", per a la consulta i descàrrega de mapes i ortofotos del municipi, en diferents escales. També s'ha consultat la planimetria de l'eina SITMUN, de la Diputació de Barcelona.

Per tal de recollir tots els béns incoats o declarats d'Interès Nacional i Local (BCIN, BCIL), així com els espais naturals protegits, jaciments arqueològics i paleontològics, i espais i elements d'interès etnològics, com a punt de partida es varen consultar els inventaris de béns patrimonials de la Generalitat de Catalunya: Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya (IPA), l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (Carta Arqueològica de Catalunya - CA) i finalment l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC). Aquesta tasca, va anar acompanyada de la consulta al mapa del Geoportal de Patrimoni per tal de localitzar tots aquells elements al municipi de Sant Sadurní d'Anoia. La informació gràfica registrada al mapa en qüestió, va facilitar posteriorment l'elaboració d'un

mapa amb l'aplicació de Google Maps on s'hi varen ubicar tots els elements, llistats per categories, que va servir d'eina pel treball de camp.

Altres inventaris i fonts consultades han estat:

- Inventari d'Arbres Monumentals de la Generalitat de Catalunya
- Inventari d'Espais d'Interès Geològic de Catalunya
- Inventari de Zones Humides de Catalunya
- Inventari de Camins Ramaders
- Inventari de Patrimoni Festiu de Catalunya
- Wikipedra

Quant als arxius, han estat revisats l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès; l'Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia; l'Arxiu del Centre Excursionista de Catalunya, la Biblioteca de Catalunya, la Biblioteca municipal Ramon Bosch de Noya, i la Cartoteca de Catalunya.

Altres arxius generals: Arxiu de la Corona d'Aragó; l'Arxiu Nacional de Catalunya, i l'*Archivo Histórico Nacional, Centro Documental de la Memoria Histórica*.

Pel que fa als museus, s'han trobat elements materials relacionats amb el patrimoni cultural de Sant Sadurní d'Anoia al Vinseum (Museu de les Cultures del Vi de Catalunya).

També ha estat consultat el POUM de Sant Sadurní d'Anoia de l'any 2010.

A partir de totes les fonts, es va crear un primer llistat o inventari que englobés totes les tipologies de patrimoni existent al municipi, que fos el punt d'inici per reconèixer tots aquells elements susceptibles de ser inclosos pels seus valors històrics, artístics, simbòlics o identitaris.

El patrimoni inclòs en l'inventari s'estructura segons les següents tipologies (tal i com indiquen els Plecs de prescripcions tècniques dels Mapes de Patrimoni Cultural):

1. Patrimoni immoble	2. Patrimoni moble	3. Patrimoni documental
1.1.Edificis	2.1.Elements urbans	3.1.Fons d'imatges
1.2.Conjunts arquitectònics	2.2.Objectes	3.2.Fons documentals
1.3.Elements arquitectònics	2.3.Col·leccions	3.3.Fons bibliogràfics
1.4.Jaciments arqueològics		
1.5.Obra civil		
4. Patrimoni immaterial	5. Patrimoni del medi natural	
4.1.Manifestacions festives	5.1.Zones d'interès	
4.2.Tècniques artesanals	5.2.Espècimens botànics singulars	
4.3.Tradició oral	5.3.Jaciments paleontològics	

4.4.Música i dansa	
4.5.Costumari	

En qualsevol cas, el Mapa de Patrimoni Cultural és una eina viva, susceptible de ser actualitzada i ampliada a mesura que l'estat del coneixement permeti incorporar nous elements i generar informació addicional sobre els béns ja inventariats.

D'aquesta manera, esdevé un punt de partida que facilita, d'una banda, l'accés del públic mitjançant la seva difusió, i de l'altra, l'establiment de mesures adequades per a la protecció, conservació, recerca i posada en valor del patrimoni.

1.2 TREBALL DE CAMP

La feina més intensa és la fase del treball de camp, durant la qual s'ha fet la cerca i visita dels tot elements del patrimoni cultural i natural localitzats al municipi.

La recollida de dades de camp es va dur a terme entre els mesos de gener i juny de 2025. Durant les visites es va recollir tota la informació descriptiva dels elements, seguint els models de fitxa establerts per l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona i amb l'ajuda de l'eina de *Google Maps*, on prèviament havíem ubicat tots els béns patrimonials, diferenciats per categories. Aquesta feina s'anava completant amb un reportatge fotogràfic de l'element i del seu entorn. En aquells casos en què no s'han pogut obtenir les imatges per dificultats amb l'accés, s'ha resolt utilitzant fotografies cedides, per persones o entitats.

Aquesta tasca s'ha recolzat amb consultes a una sèrie de propietaris, estudiosos locals o tècnics de l'Ajuntament de Sant Sadurní, prou coneixedores i amb vincles amb alguns dels elements patrimonials del municipi. A mesura que s'anava avançant amb l'obtenció d'informació, s'anava actualitzant la base de dades.

Vista panoràmica centre urbà de Sant Sadurní d'Anoia des de la Miranda d'Espiells. Foto: Josep Anton Pérez

1.3 TREBALL DE GABINET

La redacció de les fitxes i de la memòria, amb totes les dades recollides és la fase final del Mapa de Patrimoni Cultural. Aquesta tasca va consistir en la redacció d'una fitxa individualitzada amb suport informàtic a partir, com s'ha comentat, del model de fitxes establert per l'Oficina del Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, que inclou els següents camps: *Denominació; número de fitxa; vídeo; coordenades; alçada; lloc/adreça; emplaçament; àmbit; número inventari Generalitat i altres; titularitat; titular; accés; estat de conservació; notes de conservació; fitxes associades; protecció; tipus de protecció; observacions protecció; data aprovació; descripció; observacions; historia; estil/època; segle; any; autor; ús actual; bibliografia/webgrafia; enllaços d'interès; imatges; autoria.*

Pel que fa a la denominació dels elements inventariats, en el cas d'aquells que ja formaven part dels inventaris de la Generalitat citats anteriorment, s'ha mantingut la mateixa, excepte aquells on el topònim no era correcte o l'ortografia era errònia, els quals han estat corregits amb la proposta correcta.

1.4 AGRAÏMENTS

Agraïm a tots els veïns i veïnes de Sant Sadurní d'Anoia que ens han orientat durant les feines de camp i ens han obert casa seva per mostrar-nos elements patrimonials de valor cultural. Les aportacions, observacions, suggeriments i correccions al llarg de tot el procés d'elaboració del Mapa de Patrimoni Cultural per part de tothom que ha volgut participar han estat positives i enriquidores pel treball.

Volem agrair concretament la seva col·laboració a les tècniques de l'Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia que ens han donat suport i amb les que ens hem coordinar per portar a terme la feina quan l'hem necessitat, la Sra. Cristina Galofré i la Sra. Cristina Puig. També al tècnic de Medi Ambient, Sr. Jordi Gual, al tècnic de serveis tècnics, Sr. Xavier Solé; i al tècnic de turisme, Sr. Joan Capellades.

També a les següent persones per la seva implicació i atenció:

- Sr. Josep Carbó, caves Blancher.
- Sr. Ramon Viader, col·lecció Viader.
- Sr. Ton Mata, caves Recaredo.
- Sra. Marian Hernando, caves Juvé & Camps.
- Mn. Carles Catasús, de la parròquia de Sant Sadurní d'Anoia.

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

- Sra. Maria Galup , Covides.
- Sra. Mònica Caralt, Simon Coll.
- Sra. Raquel Olesa, Codorniu.

2. DIAGNÒSTIC

2.1 MARC TERRITORIAL

El municipi de Sant Sadurní d'Anoia, escindit l'any 1764 del terme de Subirats, se situa a l'angle nord-est de la comarca de l'Alt Penedès (província de Barcelona), dins de la comarca històrica del Penedès. El terme, de mitjanes dimensions, se situa dins de la Depressió Prelitoral penedesenca, per tant, essent el corredor natural per excel·lència entre Tarragona i Barcelona. Al sud limita amb el municipi de Subirats (Alt Penedès), a l'oest amb Torrelavit (Alt Penedès), al nord amb Piera (Anoia) fent de límit comarcal, al nord-est amb Sant Llorenç d'Hortons (Alt Penedès) i a l'est amb Gelida (Alt Penedès). Respecte a les dimensions municipals, es tracta d'una àrea de 18,96 km², amb un perímetre d'uns 19 km, amb una cota mitjana de 162 m.s.n.m (IDESCAT, 2025).

En l'àmbit geogràfic, el municipi se situa pràcticament al complet dins de la Depressió Prelitoral, dins de la conca hidrogràfica del riu Anoia, encara que aquesta configuració hidrogràfica conforma diverses unitats geogràfiques dins del municipi que, tot i situar-se dins de la depressió, presenta desnivells i fondos constants. En l'àrea sud del municipi, es troba l'inici dels primers contraforts de les muntanyes d'Ordal, encara que la limitació municipal en cap cas assoleix les grans carenes. Amb altituds màximes d'uns 285 m.s.n.m., en aquest vessant nord de les muntanyes d'Ordal podem trobar la masia de la Torre de la Pubilla, i diverses partides com els Bancals, el Bosc de la Torre de la Pubilla, Boet, els Camps de l'Amposta o Can Garriga. L'àrea sud del municipi es complementa amb el corredor de Lavernó (vessant nord muntanyes d'Ordal), torrent que travessa el municipi de sud-oest a sud-est, passant pel sud del nucli urbà de Sant Sadurní d'Anoia, entre aquest i l'estació de ferrocarril. La riera de Lavernó rep dins dels municipis l'afluència dels torrents de Prunamala i del Tro (format a partir del torrent de la Pubilla).

A l'àrea central del municipi es troba el gran corredor històric, per on és possible que transcorregués la Via Augusta i el camí Ral de València, que pràcticament està ocupat completament pel nucli de Sant Sadurní d'Anoia. L'àrea sud-oest del municipi, englobada també dins de la gran depressió, és un sector dominat principalment pel conreu de vinya, amb la presència d'irregularitats quant al desnivell del terreny força significatives, amb alçades que varien des dels 170 fins als 269 m.s.n.m. (Turó d'en Mota). L'àrea està estructurada per dos torrents, el del Prunamala (desemboca a la riera de Lavernó) i el naixement de la riera d'en Ferré (desemboca a l'Anoia amb el topònim de torrent de Can Codorniu, passant pel Llac

de Can Codorniu). En l'àmbit del poblament, aquesta àrea presenta els masos rurals de Can Mota, Can Prunamala, i Cal Mir.

Respecte al sector nord-oest del municipi, es troba la introducció del riu Anoia i del Riudebitlles, amb l'aiguabarreig situat en la Colònia Pons. El Riudebitlles, tot i tenir una presència dins del municipi de poc més de 2 km, és un espai d'un valor paisatgístic i ecològic considerable, fet que es potencia culturalment a través del "*Camí del Riu*". El paisatge fluvial del Riudebitlles està marcat per un recorregut meandriforme, travessant una gran varietat de paisatges geològic en tot el seu recorregut (MARGALL; MIRALLES, 2020). En l'àmbit poblacional, en aquesta àrea es pot trobar can Romeu dels Borrulls, la barriada de can Romeu, la colònia Pons i la Fàbrica. El riu Anoia segueix una direcció nord-oest/sud-est, també a base d'un recorregut meandriforme, on podem trobar diverses terrasses de formació al·luvial ocupades principalment pel correu de vinya, amb la situació de nuclis com Monistrol d'Anoia, can Catassús, el polígon industrial del molí d'en Guineu o can Codorniu.

Riu Anoia al seu pas per Can Catassús. Foto: Josep Anton Pérez.

Finalment, l'àrea nord i nord-est del municipi, inclosa també dins de la Depressió Prelitoral, és una àrea sobre-elevada respecte a les fondalades i a les terrasses al·luvials de l'Anoia, amb la presència d'una sèrie de torrents afluents de l'Anoia, començant pel torrent de can Batllell, el torrent del Vi Blanc, el torrent de Monistrol, el torrent de can Llopard, i finalment el torrent d'Espiells. Es tracta d'una unitat geogràfica amb continuació dins del municipi de Sant Llorenç d'Hortons, i amb límit nord amb els boscos de Batllell i de l'Àguila, amb una alçada màxima en aquest sector de 290,9 m.s.n.m. (ICGC). Dins d'aquesta àrea geogràfica, compresa principalment per les partides de les Boïgues, can Batllell, les Turones,

la vinya de l'Arcís, la vinya de l'Estruc i can Petit, presenta els nuclis de població de can Benet de la Prua, el mas Esperó, can Llopard de les Alzines i Espiells.

Respecte a les vies de comunicació actuals, es destaca el corredor situat al sud del municipi, on hi ha una sèrie de vies de comunicació que travessen el municipi de sud-oest a est; l'autopista AP-7, els FFCC. i el TAV. Una de les artèries principals és la carretera C-243 (a i b), que comunica Vilafranca del Penedès amb Martorell, passant pel nucli de Sant Sadurní, per on ja passava el traçat de l'antic camí Ral de València. L'entrada sud-est del municipi es realitza a través de la carretera BP-2427 (carretera dels Casots), que enllaça amb la carretera BV-2244 prop de l'estació de ferrocarril (es tracta de la ronda nord-est de la vila). La carretera C-532 es constitueix com a variant exterior de la C-243a, confluint al barri del Gat Cendrer amb la carretera BV-2244. A partir d'aquest enllaç s'originen dues de les artèries municipals, primerament la BP-2151 en direcció oest (Torrelavit) i la BV-2241 en direcció nord (passant per Monistrol). D'aquest vial en surten dos ramals, a partir de la Fàbrica en direcció Sant Jaume Sesoliveres (BV-2242) i sortint de Monistrol en direcció Espiells (BV-2247).

En l'àmbit geològic, Sant Sadurní es troba dins de la fossa tectònica del Penedès, amb orientació nord-est/sud-oest, que presenta falles de marge (límits depressió prelitoral). En l'àmbit local, hi ha tres grans formacions geològiques, primer una formació geològica dins del Miocè (Neogen), amb l'existència de paquets de sediments marins. En segon lloc, la formació de les lleres i les terrasses al·luvials dins del Cenozoic (quaternari), i finalment la presència de substrat geològic calcari format al mesozoic (Diputació de Barcelona, 2006).

L'àrea de Sant Sadurní d'Anoia presenta una notable complexitat geològica. Al sector sud s'hi poden observar diverses intercalacions, amb la presència destacada de calcàries amb dolomies (Valanginià-Barremià), argiles fossilíferes i llims (Burdigalià-Serravallià inferior), així com gresos de gra gruixut amb conglomerats (Serravallià-Tortonà). També hi apareixen argiles blaves molt plàstiques i sorres d'aquest mateix període i, finalment, dipòsits d'enderrocs de pendent i fàcies proximals de ventalls al·luvials (Plistocè). L'àrea central presenta també enderrocs de pendent i fàcies proximals de ventalls al·luvials (Plistocè) i argiles blaves molt plàstiques i sorres (Serravallià-Tortonà). A l'àrea sud-oest del terme es troben principalment argiles, gresos i conglomerats (Serravallià-Vallesià) i conglomerats amb matriu argilosa sense cimentar (Aragonià superior-Vallesià).

Respecte al curs del riu Anoia i el riu de Bitlles, es poden trobar terrasses fluvials amb graves, sorres i lutites, tant del Plistocè superior com del Plistocè terminal, amb la presència del llit actual, amb plana d'inundació ordinària. Finalment, l'àrea nord-est, hi ha principalment argiles, gresos i conglomerats (Serravallià-Vallesià),

amb la presència menor de conglomerats amb matriu argilosa sense cimentar (Aragonià superior-Vallesità), sorres argiloses de gra mitjà (Serravallà-Tortonià) i argiles blaves molt plàstiques i sorres dins del Serravallà-Tortonià (ICGC).

El clima de Sant Sadurní d'Anoia és de tipus mediterrani litoral, caracteritzat pels estius secs i càlids, i els hiverns suaus. La temperatura mitjana anual és suau (14-16 °C), amb un règim de pluges de 600 mm per m², sent una àrea pluviomètrica desfavorable, on la vegetació s'ha adaptat completament a aquestes característiques. Durant diversos mesos de l'any els torrents del municipi baixen completament secs, a excepció del Riudebitlles i de l'Anoia (Diputació de Barcelona, 2006).

2.2 DADES SOCIOECONÒMIQUES

El municipi de Sant Sadurní d'Anoia presenta una densitat de població de 681,2 hab./km², amb una població total de 12.915 habitants, segons dades de l'IDESCAT de l'any 2024. Segons aquestes dades, els grups d'edat es distribueixen en 1.871 persones de 0 a 14 anys, 8.630 de 15 a 64 anys, 2.025 de 65 a 84 anys, i 389 de més de 85 anys. Respecte al sexe, la població es compon d'un total de 6.559 dones i 6.356 homes.

El municipi té un gruix important de població de nacionalitat espanyola (11.793 habitants), i un total de 1.179 habitants amb nacionalitat estrangera. Aquestes dades es poden complementar amb el lloc de naixement, amb 9.593 habitants nascuts a Catalunya, 1.650 a la resta de l'Estat i 1.672 a l'estranger (IDESCAT). Pel que fa la natalitat, les dades de l'any 2023 mostren un total de 80 naixements, 40 del sexe femení i 40 del sexe masculí. Respecte a les defuncions l'any 2023, van morir un total de 112 persones, 51 d'elles del sexe femení i 61 del sexe masculí, per la qual cosa trobem un creixement demogràfic natural negatiu, amb -2,48 punts (taxa bruta per 1.000 hab.). El creixement migratori presenta 0,15 punts, per la qual el creixement demogràfic total se situa en -2,01 punts (IDESCAT).

Respecte a les dades d'activitats econòmiques del municipi, pel que fa a les relacions generals de la població amb la situació de treball, hi ha un gruix de 5.841 habitants considerats com a població ocupada, 474 hab. com a població desocupada, 6.315 hab. com a població activa i 4.363 hab. com a població inactiva.

Pel que fa els sectors econòmics que queden reflectits dins de les afiliacions al règim general de la Seguretat Social segons la ubicació del compte de cotització, hi ha 15 persones incloses dins del paràmetre d'agricultura, 2.090 al sector indústria, 215 al sector de la construcció i 2.720 al sector dels serveis. Pel que fa l'atur, les mitjanes anuals de l'any 2024 situen 324,4 aturades enfront de 202,1 homes

aturats. Si es desglossen aquestes dades segons els sectors, s'observa 22,3 persones de mitjana aturades en el sector de l'agricultura, 126,4 en el sector de la indústria, 20,9 en construcció, 319,8 en serveis i 37,1 sense ocupació anterior (IDESCAT). Les dades del PIB de l'any 2022 presenten un PIB per habitant de 35.661€, molt superior a la mitjana de la demarcació de Barcelona, que se situa 19.220€.

Nucli de Monistrol d'Anoia. Foto: Josep Anton Pérez

Entrant amb les dades referent als sectors econòmics del municipi, s'observa una estructura econòmica on predomina la indústria del cava, sent un 78% del total de la indústria alimentària del municipi (2001), i destacant algunes empreses com Canals & Munné, Covides, Freixenet, Juvé & Camps, Montesquius, Codorniu, Vilarnau, o Blancher. D'altra banda, en extensió municipal destaca l'activitat agrícola, de la qual un total de 772 hectàrees són destinades al conreu de vinya. L'any 2001, 131 persones treballaven al sector agrari (sense tenir en compte els temporers) (Diputació de Barcelona, 2006). Respecte a les explotacions agràries, Sant Sadurní presenta 55 explotacions amb superfície agrícola utilitzada i 7 explotacions amb ramaderia. De les primeres, es tracten de 872 hectàrees dels quals 48 són destinades al gra, 11 a conreus collits en verd, 8 a altres conreus herbacis, 36 a guarets, 26 a fruiters, 17 d'olivera, 722 de vinya i 3 de conreus en hivernacle (IDESCAT).

2.3 SÍNTESI HISTÒRICA

Les dades arqueològiques al municipi de Sant Sadurní d'Anoia es remunten a l'època romana, amb l'existència del jaciment de la Plaça de Monistrol, on es van

detectar restes romanes alt imperials, tardo antigues i alt medievals, que en definitiva han batejat el nucli com a *bressol poblacional del municipi*. S'ha especulat sobre què el topònim de la població podria tindre un origen visigot, que juntament amb la presència de tombes de lloses corresponents a una necròpolis tardo antiga, s'ha considerat la possibilitat d'existència d'una església o monestir pre-islàmic (SALES, 2007). També destaca el pas de la Via Augusta en aquest corredor dins de la depressió prelitoral penedesenca, amb diverses teories i formulacions, algunes d'elles encarades a un recorregut per Monistrol i d'altres pel centre de la vila (MOLIST, 2014), en un traçat que més endavant seria reaprofitat com a camí Ral de València.

L'origen documental de Sant Sadurní d'Anoia com a entitat urbana i parroquial es situa a l'alta edat mitjana. Les primeres notícies fan referència al castell de Subirats (context de la Marca sud del comtat de Barcelona), amb notícies que parlen del territori (*alveo Annolia* i *Birlas* -rius Anoia i Bitlles- l'any 917), i que aproximen l'existència de Monistrol a l'any 917 (encara que només es pot confirmar a partir de l'any 986), i d'Espiells a l'any 988. Pel que fa al cas d'Espiells, es torna a tenir notícies l'any 1063, quan el monestir de Sant Cugat cedeix a Umbert (bisbe de Barcelona i senyor de Gelida) i la seva muller Dalminzana l'alou d'Espiells, amb l'església de Sant Benet i la torre annexa. Entre 1125 i 1174, el lloc es documenta repetidament sota diverses formes, i ja els anys 1188 i 1189 es fa referència directa a la parròquia de Sant Benet d'Espiells. Aquesta església mostra actualment restes arquitectòniques datades al segle XI, amb elements preromànics com la volta de canó i una finestra de doble biaix. Posteriorment, s'hi detecten reformes d'èpoques baixmedievals i modernes, amb la construcció d'un campanar i l'afegit d'una capella secundària (LLORAC, 2017). Cal destacar la presència al sud del nucli d'una necròpolis medieval, la Miranda dels Espiells, amb la localització de 18 tombes amb cronologies provisionals del segle XII o principis del segle XIII (BOSCH i VALLÈS, 1988).

L'origen del nucli de població de Sant Sadurní l'hem de situar al segle XI, amb la construcció d'una església romànica a l'indret on es troba l'actual parròquia, mencionada probablement en un document de 1078. En el document (Testament de Guisla de Santmartí, muller de Mir Geribert), es parla d'un temple recentment construït a peu de l'*estrata francesca*, que segles després es convertiria en el camí Ral de València. Per la seva situació, es pot considerar la seva destrucció total o parcial va tenir lloc durant l'atac almoràvit de 1107-1108, i que va ser reconstruït posteriorment, configurant un nou edifici que és el que apareix citat en documentació dels anys 1129, 1169 i 1179 (LLORAC, 2017).

Tomba de cista amb lloses del jaciment de la Miranda d'Espiells (s. XII - XIII). Font: Josep Anton Pérez.

L'origen del nucli de Sant Sadurní s'articula al voltant de la seva església. En els primers temps, l'edifici religiós estava envoltat d'algunes masies, que amb els anys acabarien conformant el carrer conegut inicialment com de les Voltes i, més endavant, com a carrer de l'Església. Des del principi, aquesta petita comunitat mantenia vincles amb altres assentaments veïns, i tots plegats constituïen una mena d'agregat de petits nuclis amb la parròquia com a punt de referència. Aquestes agrupacions van desenvolupar una identitat pròpia i, conjuntament, integraven la Universitat de Subirats, formada per Sant Pere de Lavern, Sant Pau d'Ordal i Sant Sadurní de Subirats. El conjunt abastava un extens territori d'uns setanta quilòmetres quadrats, amb boscos, camps de cereals i farratges, vinyes, horts i nombroses masies disseminades. Sant Sadurní s'alçava al costat del torrent de la Canaleta (VVAA, 2017).

Un altre dels nuclis històrics datats d'època medieval, i en aquest cas desaparegut en l'actualitat, és la quadra de Vilarnau. El topònim Vilarnau prové de "vila d'Arnau" i es pot traduir com "l'àliga governant". Aquest assentament s'ubicava a la zona del Racó, en un petit monticle al marge esquerre del riu Anoia (a l'est de can Codorniu). Actualment, només hi resten vestigis i construccions probablement modernes, però hi ha constància que durant l'edat mitjana fou un nucli amb importància estratègica i agrària. La construcció de la capella de Santa Maria de Vilarnau fou autoritzada l'any 1196 pel rector de Sant Sadurní, i costejada per Joan de Calbèdia i la seva muller Anglesa. Tot fa pensar que Vilarnau era una quadra amb forta presència senyorial, i que podria haver disposat d'una fortificació, del qual el conjunt arquitectònic tindria pervivència fins al segle XVI (LLORAC, 2017).

Restes constructives medievals de Vilarnau (BCIN). Font: Josep Anton Pérez.

Durant els segles XIII i XIV, Sant Sadurní es consolida com una comunitat predominantment agrícola, amb una estructura social feudal. Els senyors territorials tenien jurisdicció sobre les terres, i la major part de la població eren pagesos llauradors i masovers, subjectes a drets i rendes feudals. L'any 1317, en documents notariais, es fa constar la presència de masies com can Codorniu, can Mata i can Claramunt, que serien fonamentals per a la posterior expansió vitícola. Des de finals del segle XIV, els itineraris reials utilitzen l'antic vial, probablement la Via Augusta.

Des de la baixa edat medieval, era el poble més compacte en habitants del castell termenat de Subirats. Així es va mantenir (bàsicament per ser l'indret per on passava el camí Ral d'una gran importància, probablement dels seus orígens fundacionals) (VVAA, 2017). Aquest fet comportà que, progressivament, s'edifiquessin cases a banda i banda del camí. S'hi aniria formant el nucli de Sant Sadurní, amb l'eix traçat pels actuals vials del carrer de l'Església, de l'Hospital, i del Dr. Escayola i Raval. Al carrer de l'Església encara es conserven dues cases amb arcades apuntades, probablement del segle XIV, i d'un moment posterior, es conserven tres finestres renaixentistes a cal Mestres de la Plaça, datats al segle XVI (LLORAC, 2017). Sant Sadurní es convertirà en el nucli més important del terme atès el creixement de població dins de la baixa edat mitjana, i fou al segle XVII quan es construirà la casa del Comú (ajuntament).

Durant els segles XVI i XVII, Sant Sadurní manté una economia agrícola de subsistència i el mercat local, amb la vinya com a cultiu dominant. Els registres

censals de l'època, com el fogatjament de 1553, documenten una població d'uns 400 habitants. Els plànols de les propietats de can Guineu permeten evidenciar que a principis del segle XVII el nucli s'estenia entre l'anomenat portal del “pont romà” i poc més enllà a l'oest de la parròquia, dins del carrer de l'Església (POUM, 2010c).

D'altra banda, la parròquia de Sant Sadurní d'Anoia, amb una església de planta basilical i elements gòtics com les voltes i els vitralls, exercia un paper central en la cohesió social i cultural. L'any 1680 s'hi realitzaren reformes estructurals per consolidar la nau i ampliar l'espai per a la creixent població. Entre 1650 i 1750, la població va experimentar un creixement moderat, arribant a uns 600 habitants segons el cadastre del Marquès de l'Ensenyança (1717). Aquest augment va anar paral·lel a una lleugera expansió de les terres conreades i a l'inici d'una especialització més clara en la vinya (LLORAC, 2017).

El segle XVII s'hi havia instal·lat la casa del Comú, centre administratiu de la jurisdicció de Subirats. El fet que Sant Sadurní fos pas obligat cap a les terres meridionals de Barcelona comportava inconvenients socials i despeses municipals que les altres parròquies associades no compartien ni ajudaven a sufragar. Davant aquesta situació, es va decidir impulsar una separació, que es va fer efectiva l'any 1764, quan la vila i parròquia adoptaren el nom de Sant Sadurní d'Anoia, en referència al riu que la travessa. No va ser fins l'any 1845 que s'incorporaria Monistrol d'Anoia, un marquesat amb entitat pròpia que tenia casa del Comú i parròquia, de manera que els seus habitants depenien del marquès.

En aquell moment, el nucli urbà ja s'havia expandit més enllà del primitiu carrer de l'Església. Existien, entre d'altres, el carrer de l'Hospital —anomenat així perquè hi havia un hospital documentat des del segle XVI— i el carrer Major, que conduïa a la plaça de la Vila o de l'Om, on es trobava la casa del Comú, l'actual Ajuntament. També hi havia el carrer del Portal o de Cavallers, que devia el nom a la porta d'accés i a l'existència de casals nobiliaris, així com el Raval, que es començava a configurar fora muralla. L'expansió de la vinya va anar lligada a la desforestació de noves terres, fet que afavorí l'arribada de població. Gràcies al contracte de *rabassa morta*, molts pagesos podien disposar tant de terres per conrear com d'habitatge. Això va propiciar el creixement del nucli urbà, amb l'aparició de nous carrers. Progressivament, el conreu de la vinya es va imposar al del cereal i el valor del vi al mercat es va incrementar (VVAA, 2017).

A finals del segle XVIII ja està ben perfilat l'eix central de la vila i el carrer de Sant Antoni, i a partir de mitjans del segle XIX es comencen a desenvolupar els barris del Raval, carrer Montserrat i Diputació (POUM, 2010c).

Carrer Diputació

Fins a començaments del segle XIX, el trànsit principal cap a Tarragona i Barcelona passava per Sant Sadurní. L'obertura de la carretera pel coll d'Ordal, inaugurada el 1802, va suposar un revés, ja que la vila quedava fora del traçat principal i, per accedir-hi, calia desplaçar-se fins a Vilafranca del Penedès. Davant d'aquesta situació, el consistori va impulsar les gestions necessàries per aconseguir un enllaç directe amb la nova via. Les noves comunicacions van fer créixer la vila: el tren l'any 1865 i la nova carretera el 1883 (VVAA, 2017). Aquestes fites van comportar una etapa de prosperitat, breu però intensa, que quedaria truncada amb l'arribada de la filloxera, a partir de 1887. Al llarg d'aquell període d'expansió econòmica es van edificar diversos immobles destacats, que encara avui formen part del patrimoni local.

El context socioeconòmic de l'època es caracteritzava per un model agrari en transició cap a formes més industrials de producció. La filloxera, però, que va afectar la *vitis vinifera* europea, va provocar una crisi sense precedents a finals del segle XIX, però posteriorment també va incentivar la renovació varietal i la tecnificació a la regió. Abans de l'arribada de la plaga, Josep Raventós hi va elaborar el 1872 el primer cava comercial a la seva finca de can Codorniu, innovant amb la fermentació en ampolla segons el mètode tradicional francès, conegut com a "mètode *champanoise*". Aquesta innovació va suposar un salt qualitatiu i tecnològic que va permetre diferenciar el producte i posicionar-lo al mercat internacional. També cal destacar que l'arribada del ferrocarril l'any 1865 va facilitar la distribució i comercialització del cava, cosa que va permetre un major abast geogràfic accelerant la industrialització local. L'arribada del ferrocarril també potencià la indústria paperera de la vall del Riudebitlles.

Tot i el moment d'incipient creixement econòmic, cal destacar els estralls de la Tercera Guerra Carlina (1872-1876), en què l'any 1873 els carlins van exigir el cobrament de contribucions als habitants de la vila, per la qual l'Ajuntament va promoure la fortificació urgent del nucli (COSTA, 1994).

A més del nucli central del poble, també s'anaven formant els barris perifèrics, gairebé tots a redós d'una casa pairal, entorn de la qual s'installaven els rabassers. Aquest fet passà a can Catassús, a Espiells, a can Benet de la Prua i a can Romeu dels Borruls.

La crisi de la filloxera a França va ocasionar una eufòria econòmica entre 1865 i 1887, que es veurà truncada per l'arribada de la plaga al Penedès, que es començà a solucionar a partir de la dècada següent, deixant un sotrac econòmic profund i una davallada poblacional considerable. La resposta incloïa la replantació amb arrels americanes resistents i l'adopció de varietats autòctones com Macabeu, Xarel·lo i Parellada, que definirien la identitat del cava. L'any 1898 es celebrà el primer congrés vitícola d'Espanya, en un moment en què la vinya tornava a ser el motor econòmic local (LLORAC, 2017).

La replantació de les vinyes es va fer amb criteris més ordenats i, al cap de pocs anys, la producció de vi es va reprendre. En aquest context, pioners com Josep Raventós, de la casa Codorniu, va introduir una innovació decisiva: l'embotellament i transformació del vi en escumós, que en un primer moment s'anomenava xampany. Tot i aquest impuls, els més perjudicats van ser els rabassaires, ja que el seu sistema de contracte els deixava novament sense terres, i molts d'ells es van veure obligats a emigrar.

Caves Codorniu. Foto: Josep Anton Pérez.

La irrupció del cava va transformar la fisonomia social de Sant Sadurní. D'un poble essencialment agrícola i amb una destacada activitat menestral —ferrers, boters, hostalers, apotecaris o metges— es passà a una comunitat amb trets industrials. Aquest nou model productiu va generar oficis específics i fins i tot va deixar empremta en l'urbanisme, com ho mostra l'aparició del carrer de la Indústria (VVAA, 2017).

Un cop entrat el segle XX, es comença a consolidar el cava com a motor econòmic, amb un creixement del nombre de caves (30 indústries el 1930), que anava agafat de la mà del creixement de la població, que augmentà fins a 7.000 habitants, segons el cens de 1930 (LLORAC, 2017).

La Guerra Civil Espanyola (1936-1939) va provocar interrupcions temporals en la producció, va causar danys a les infraestructures industrials i socials, i va provocar la mort d'una trentena de persones, la majoria d'elles vinculades al sector agrícola. El període de postguerra va estar marcat per la repressió i la mecanització progressiva dels mitjans productius, a partir de la dècada de 1950. Posteriorment, la creació de barris residencials i zones industrials es va intensificar especialment entre 1950 i 1980. La construcció de l'Escola Industrial del Penedès, l'any 1957, i d'altres equipaments públics va suposar una millora important en la cohesió social del municipi. L'any 1975, Sant Sadurní d'Anoia va obtenir el títol oficial de vila, reflectint la seva importància dins la comarca i la província (LLORAC, 2017).

2.4 TOPONÍMIA

El terme municipal de Sant Sadurní d'Anoia presenta diversos topònims i hagiotopònims esmentats ja al segle X, anteriors a la primera menció de Sant Sadurní de Subirats al segle XI, i per tant origen del topònim actual del municipi. Seguidament, s'esmenten alguns dels topònims dels nuclis rellevants del municipi, estudiats per Salvador Llorac i publicats al llibre *Sant Sadurní d'Anoia. Fonaments Identitaris*.

El topònim del riu Anoia es documenta per primera vegada l'any 917 com a *Annolga* i *alveo Annolia*, i etimològicament podria provenir d'*amnucula* (rierol en llatí vulgar) o derivar del mot *ovucula*, d'origen empordanès d'arrel llatina que significa anyell. El topònim apareix també en documentació dels anys 986, 988, 992 i en diverses ocasions al segle XI, fins que al segle XII comença a aparèixer com a Noia, forma que es popularitzà a partir del segle XIV (LLORAC, 2017). A partir d'aquí el topònim va seguir sent Noia o Noya, fins que l'Institut d'Estudis Catalans va proposar retornar a la forma arcaica "Anoia" (LLORAC, 2017).

Pel que fa el Riudebitlles, es documenta l'any 917 com a *Birlas*, que podria fer referència al creixen (*Nasturtium officinale*). El riu és esmentat els anys 956 i 992 dins del segle X (LLORAC, 2017).

L'hagiotopònim de Sant Sadurní de Subirats, apareix per primera vegada l'any 1078, designant l'existència d'una capella situada dins del territori del castell termenat de Subirats, antecessora a l'actual temple parroquial de Sant Sadurní d'Anoia. Molt probablement el temple va ser afectat pels almoràvits els anys 1107-1108. L'església apareix documentada dins del segle XII els anys 1129, 1169 i 1179. Cal esmentar que l'hagiotopònim de Sant Sadurní és poc corrent a l'àrea sud del comtat de Barcelona, fet pel qual actualment només es troba el municipi de Sant Sadurní d'Anoia amb aquest topònim en aquesta àrea geogràfica al sud de l'antic comtat de Barcelona (LLORAC, 2017). L'hagiotopònim fa referència a *Saturninus*, documentat per primera vegada a Catalunya l'any 881 com a *saturninis*, dins del comtat d'Osona.

Un dels nuclis més rellevants i que sovint s'ha considerat com el bressol del municipi de Sant Sadurní d'Anoia és Monistrol d'Anoia. L'església de Santa Maria de Monistrol és documentada segurament per primera vegada l'any 917, encara que només es pot afirmar amb seguretat que es parla d'aquesta edificació per primera vegada l'any 986 "*Munistrol*". Un altre dels nuclis documentats al segle X és Espiells, mot que prové d'*specellum*, clarament situat dins de la semàntica toponímica medieval, que significa "observar des d'un punt elevat". El topònim apareix esmentat l'any 986 com a "*spicillos*" i el 1188 ens apareix per primera vegada la parròquia de Sant Benet d'Espiells, església romànica datada probablement als segles X-XI (LLORAC, 2017).

Encara que actualment no queden restes de la quadra medieval de Vilarnau, més enllà d'uns murs molt degradats corresponents segurament a alguna construcció moderna, cal esmentar que es tractava d'un dels nuclis medievals rellevants, citat per primera vegada l'any 1196, on es parla de la capella de Santa Maria de Vilarnau. El topònim és una grafia aglutinada de "vila" "d'Arnau", en aquest cas referent a una "àliga governant". És probable que la quadra desaparegués al segle XVI (LLORAC, 2017).

2.5 L'ESCUT MUNICIPAL

Els orígens heràldics de Sant Sadurní es remunten abans de l'escissió respecte a Subirats. Ens situem en època medieval, on la jurisdicció del castell de Subirats havia estat en mans de les famílies Cervelló i Gralla, fins a l'any 1493 que passà a la Corona. L'escut de Subirats tenia com elements distintius un cérvol, una campana

i la gralla. A partir de 1493, es va concedir a Subirats el dret d'utilitzar el segell reial (quatre pals de gules damunt d'or). A través d'un dels portals de la vila de Sant Sadurní, sabem que l'escut al segle XVII incloïa les quatre barres de gules (escut del casal de Barcelona) amb una orla exterior que té les arestes sostingudes per dos àngels. El següent exemple que es conserva també és del segle XVII (al vestíbul de l'ajuntament actual), tractant-se d'un escut ovalat amb un altre escut intern, aquest caironat com l'anterior, que presenta els quatre pals com a càrrega i timbrat de coronell (LLLORAC, 2017).

Pel que fa la documentació, es conserven segells municipals des del segle XVII, on ha presentat una mínima evolució, començant per ser un model caironat, passant per un model quadrilong ibèric al segle XVIII, i finalment de forma sannítica, als segles XIX i XX. Des de fa diverses dècades s'ha retornat a la forma caironada. Tornant als escuts, a principis del segle XVIII trobem un altre exemple amb l'emblema reial, que es conserva actualment també al vestíbul de l'ajuntament. Durant la construcció de l'edifici a finals del segle XIX, també es va situar de nou l'escut reial a la part alta de la façana, que s'ha conservat fins a l'actualitat (LLORAC, 2017).

Amb aquest llegat heràldic, veiem clarament com l'escut de Sant Sadurní d'Anoia en definitiva era el mateix que el de Subirats, fins al segle XIX, on l'ajuntament de Subirats va situar la silueta del castell per fer-ne la diferenciació. A finals del segle XIX l'escut va veure eliminada la corona reial, sent substituïda per una corona mural durant la Primera República. En acabar el breu període, es recuperà la simbologia anterior, fins a l'adveniment de la Segona República. El gran canvi significatiu arribarà amb el franquisme, on es va eliminar la simbologia original, imposant l'escut de l'àliga franquista, encara que la façana de l'ajuntament va seguir conservant l'escut anterior.

Escut de Sant Sadurní d'Anoia

L'any 1962 es va restituir l'escut original en el Ple del 26 de juliol, que no va ser oficialitzat fins al 1963. En aquest cas l'estudi heràldic el va realitzar la Reial Acadèmica d'Història de Barcelona, que va recomanar la incorporació d'una

mntanya de sinople a la part inferior (mntanya escapçada). Tot i això, les autoritats locals van prescindir d'aquest escut, utilitzant la simbologia original, fins a l'any 1977, on es va utilitzar la presència de la mntanya (fins a l'any 1990).

L'any 1990 s'aprova l'escut actual, tractant-se d'un escut caironat truncat, amb la part superior (camper superior) amb la presència d'una premsa de raïm amb dos raïms d'or als laterals, amb un camper inferior amb les quatre barres i corona superior. Durant anys no va acabar de quallar la idea de la incorporació de la mntanya al camper inferior, ja que representava el Montgròs, mntanya de propietat municipal que l'any 1886 va ser expropiada per l'estat i subhastada (LLORAC, 2017).

2.6 ESTAT LEGAL DE PROTECCIÓ

Sant Sadurní d'Anoia compta amb un Pla d'Ordenació Urbanística Municipal aprovat definitivament per la Comissió Territorial d'Urbanisme el dia 30 de setembre de 2010. En ell es pot trobar l'Annex III, referit a *Catàleg d'edificis i conjunts urbans a protegir per raons del seu valor patrimonial*. El POUM distingeix tres categories d'edificis protegits; la primera els béns classificats com Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN), la segona correspon a la categoria urbanística de catalogació més estricta, els edificis d'interès singular, que amb l'aprovació definitiva del POUM prenen la categoria de béns culturals d'interès local (BCIL) de la llei 9/93 de 30 de setembre del patrimoni cultural català, i la tercera categoria correspon als edificis notables de la vila, béns de protecció urbanística (BPU) i en ells qualsevol obra que s'hi realitzi, ha de conservar la façana actual per mantenir el conjunt del centre històric.

D'acord amb el Decret de 22 d'abril de 1949 de protecció de castells, recollit posteriorment per les lleis 16/1985 del Patrimoni Històric Espanyol, i per la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, el municipi de Sant Sadurní d'Anoia disposa actualment de cinc elements declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), som:

- Caves Codorniu: MHA, declarat per decret de data 9 de gener de 1976, Butlletí Oficial de l'Estat de data 17 de febrer de 1976. Número de registre RI-51-4204.
- La torre de la font d'en Mingo. BCIN declarat per la disposició addicional 1.2 de la llei 9/93 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. Número de registre RI- 51-5678.
- Vilarnau-Vilardel. BCIN declarat per la disposició addicional 1.2 de la llei 9/93 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català. Número de registre R1-51-5679.

- Dovella principal del portal de l'antiga caserna de la vila. BCIN declarat en virtut del Decreto 14 de marzo 1963 núm. 571/63 (M^o Educ. Nac., B.O. 30). Protección de escudos, emblemas, piedras heráldicas, rollos de justicia, cruces de término y similares.
- Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu de la Corona d'Aragó. En virtut de la llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, en la seva disposició addicional primera, 4 *"Es declara d'interès nacional la documentació recollida en l'Arxiu de la Corona d'Aragó"*.

Actualment, el municipi compta amb 30 elements declarats Bé Cultural d'Interès Local (BCIL), tots ells inclosos també a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya. El POUM (2010) estableix com a una de les seves directrius fonamentals la necessitat d'assegurar la protecció efectiva d'aquests béns. En aquest sentit, es preveu la seva progressiva adscripció a la categoria d'equipaments col·lectius o públics —siguin de titularitat pública o privada— en els casos en què les famílies propietàries no puguin garantir-ne el manteniment o bé no estiguin interessades en la seva conservació.

N. Fitxa	Denominació	Tipologia
08240 - 3	Casa de la Vila	Edifici
08240 - 10	Rectoria	Edifici
08240 - 11	Relotge de sol de la Rectoria	Element arquitectònic
08240 - 14	Casa Madurell	Edifici
08240 - 17	Casa Josep Mestres	Edifici
08240 - 21	Casa Formosa Ragué	Edifici
08240 - 32	Can Guineu	Edifici
08240 - 33	Fassina de Can Guineu	Edifici
08240 - 34	Església parroquial de Sant Sadurní	Edifici
08240 - 35	Casa Formosa	Edifici
08240 - 36	Cal Mota	Edifici
08240 - 37	Casa Lluís Mestres	Edifici
08240 - 38	Casa Maria Sàbat	Edifici

08240 - 39	Casa Massana	Edifici
08240 - 40	Cal Gual	Edifici
08240 - 41	Cal Calixtus	Edifici
08240 - 42	Hospital Fundació Ferrer i Sallés	Edifici
08240 - 43	Casa Miró	Edifici
08240 - 44	Edifici Caixa de Pensions	Edifici
08240 - 45	Índex / Capella de l'Antic Hospital	Conjunt arquitectònic
08240 - 46	Magatzems Santacana Roig / Cal Blay	Edifici
08240 - 47	Antigues escoles públiques	Edifici
08240 - 48	Ateneu Agrícola	Edifici
08240 - 49	Celler d'Espiells (Juve & Camps)	Edifici
08240 - 50	Caves Freixenet	Edifici
08240 - 51	Capella de Sant Benet d'Espiells	Edifici
08240 - 52	Cal Mir	Edifici
08240 - 53	Can Ferrer del Mas	Edifici
08240 - 166	Rellotge de sol de Cal Mir de les Casetes	Element arquitectònic
08240 - 169	Rellotge de sol de cal Mota del Raval	Element arquitectònic

Pel que fa als béns de protecció urbanística de tercera classe (BPU), definits al POUM com a *edificis notables catalogats de tercera classe*, s'han identificat 40 elements. Es tracta d'edificis amb un rellevant valor històric i artístic que, tot i no estar inclosos a l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya (IPAC), gaudeixen d'una protecció específica. En aquests casos, no es permet la substitució de les façanes ni la modificació substancial de l'estructura essencial de l'edifici en els processos de rehabilitació.

Número de fitxa	Denominació	Tipologia
08240 - 2	Can Xurriu	Edifici
08240 - 5	Casa del carrer Mn. Fontanilles, 8	Edifici
08240 - 9	Casa del carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 11	Edifici
08240 - 12	Edifici del carrer de l'Hospital, 4 (Farmàcia)	Edifici
08240 - 13	Casa del carrer de l'Hospital, 19	Edifici
08240 - 55	Cases bessones del carrer de l'Hospital	Edifici
08240 - 56	Casa del carrer de l'Església 2	Edifici
08240 - 57	Casa del carrer Campanar / Marc Mir	Edifici
08240 - 58	Casa del carrer del Dr. Escayola 2	Edifici
08240 - 59	Casa del carrer del Dr. Escayola 4	Edifici
08240 - 60	Can Pardas	Edifici
08240 - 62	Casa Salvador Mota	Edifici
08240 - 63	Casa del carrer Raval 28	Edifici
08240 - 64	Habitatges del carrer Raval 39-41	Edifici
08240 - 65	Can Carbó	Edifici
08240 - 66	Can Tubella	Edifici
08240 - 67	Casa del carrer del 1er. Homenatge a la Velleja 17 amb Montserrat 24	Edifici
08240 - 68	Casa Casanovas	Edifici
08240 - 69	Casa Esclasans	Edifici
08240 - 70	Casa Gabarró	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

08240 - 71	Ca l'Almirall	Edifici
08240 - 72	Casa del carrer de la Diputació 39	Edifici
08240 - 73	Casa del carrer de la Diputació 42	Edifici
08240 - 74	Caves Miró	Edifici
08240 - 75	Magatzems Carbó	Edifici
08240 - 76	Caves Josep M. Raventós i Blanch	Edifici
08240 - 77	Edifici de la Rambla de la Generalitat 6 / carrer Vilafranca 18	Edifici
08240 - 78	Caves Gramona	Edifici
08240 - 79	Cava Juvé & Camps	Edifici
08240 - 80	Caves Montesquieu	Edifici
08240 - 81	Cal Pau Francesc	Edifici
08240 - 82	Celler Vell Juvé & Camps	Edifici
08240 - 83	Masia principal de caves Marquès de Monistrol	Edifici
08240 - 84	Església de Santa Maria de Monistrol	Edifici
08240 - 86	Cementiri de Monistrol	Obra civil
08240 - 89	Casa Nadal	Edifici
08240 - 90	Casa Salvador Gibert	Edifici
08240 - 91	Casa Gibert	Edifici
08240 - 92	Cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	Obra civil
08240 - 112	Cal Barber / Cal Joan del Badó	Edifici
08240 - 118	Casa Bagués	Edifici

08240 - 123	Casa Raul Mir	Edifici
08240 - 234	El Molinet	Edifici
08240 - 245	Casa Raventós	Edifici

Finalment, el POUM inclou un *Catàleg de Masies i cases rurals*, que es pot trobar dins l'annex V, amb 11 registres: Llopart de les Alzines, can Romeu dels Borrulls, Espiells, Sant Benet d'Espiells, el molí de can Codorniu o el Molinet (BPU), la torre de la Pubilla, cal Mota, can Prunamala, l'antiga masia de can Codorniu (BCIN), cal Mas de la Riera i el molí de l'Aixertell, on es remarcable el fet que majoritàriament no estan emparades per cap figura de protecció.

L'annex V s'ha establert en funció del que disposa l'article 58.9.d i l'article 50.2 de la Llei d'Urbanisme de Catalunya, el *catàleg de Masies i cases rurals*. D'aquest catàleg s'han exclòs les masies i cases rurals que es consideren "sòls urbans per raó de la seva qualificació i règim urbanístic del sòl urbà no consolidat" (POUM, 2010a). Es tracta dels següents elements: cal Catassús, can Ferrer del Mas, cal Mir de les Casetes (BCIL), can Monistrol (BPU), i cal Guineu (BCIL), de les quals les dues primeres no es beneficien de cap protecció.

Per últim, cal mencionar en aquest apartat un element catalogat com a *Festa Popular d'Interès Cultural*, per resolució de 31 de juliol de 2017. Es tracta de la Festa de la Fitloxera.

2.7 EQUIPAMENTS PATRIMONIALS

Cal destacar l'Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia i el Cava Centre. L'Arxiu Municipal constitueix un instrument essencial en la gestió i preservació del patrimoni cultural del municipi. La seva funció principal és garantir la conservació, classificació i difusió de la documentació generada per l'administració local, així com dels fons històrics i privats que són d'interès per a la comunitat. Aquest conjunt documental, que abasta una cronologia amb fons que poden anar des del segle XV fins l'actualitat, constitueix una font primària per a la recerca històrica i per a la interpretació de l'evolució social, econòmica i cultural del municipi, amb una atenció especial al fenomen vitivinícola i al desenvolupament de la indústria del cava.

Ahora, l'arxiu desenvolupa tasques de difusió i sensibilització patrimonial mitjançant determinades publicacions o exposicions, reforçant el vincle entre la

població i el seu llegat documental. En aquest sentit, l'Arxiu Municipal és un element estratègic en les polítiques de preservació, coneixement i posada en valor del patrimoni cultural de Sant Sadurní d'Anoia.

El Cava Centre de Sant Sadurní d'Anoia, malgrat no ser un equipament patrimonial en sentit estricte, ja que el seu paper posa èmfasi especial en la vessant turística, destaca per ser un element d'interès en la interpretació i difusió del patrimoni cultural del municipi. Concebut com a centre d'interpretació, proporciona un relat estructurat i documentat sobre la dimensió cultural del cava, element identitari de Sant Sadurní i de la seva comunitat.

En aquest sentit, el Cava Centre esdevé una eina de mediació cultural que contribueix a la preservació de la memòria col·lectiva i al reconeixement del cava com a patrimoni immaterial de gran rellevància per al municipi.

Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia. Foto: Josep Anton Pérez.

2.8 ANÀLISI GLOBAL. VALORACIÓ DEL PATRIMONI CULTURAL I NATURAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA.

El Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia ha recollit 267 elements patrimonials. A continuació descrivim de manera abreujada el resultat. Es relacionen les característiques més destacades dels béns patrimonials de cadascuna de les tipologies localitzades al municipi.

2.8.1 Patrimoni immoble

Edificis

S'han inventariat un total de 127 béns, xifra que representa el volum més elevat dins del conjunt de tipologies analitzades.

Es destacable la torre de la Font del Mingo (fitxa 1), catalogada com a BCIN, que representa el darrer testimoni que resta de la segona muralla que va existir a la vila.

Han estat inventariats edificis relacionats amb les activitats econòmiques tradicionals del municipi, com el molí de l'Aixertell (fitxa 106), el Molinet (fitxa 234), o la fassina de can Guineu (fitxa 33).

S'han incorporat també, pel seu interès etnològic, vuit barraques de pedra seca (fitxes 23 a 30), ja documentades en el projecte *Wikipedra* (<http://wikipedra.catpaisatge.net>), que constitueixen un testimoni del caràcter històricament agrícola del municipi. Igualment, s'ha incorporat el pou de glaç de can Romeu dels Borrulls (fitxa 99), un element singular i únic dins del terme municipal.

Barraca de pedra al camí del Pouet (Les Serres). Foto: Josep Anton Pérez.

L'eclecticisme, un estil arquitectònic especialment present a Sant Sadurní d'Anoia, es troba àmpliament representat en diversos edificis inventariats, entre els quals destaquen construccions de notable presència urbana com la casa de la Vila (fitxa 3), la casa Madurell (fitxa 14), la casa Josep Mestres (fitxa 17), la casa Formosa Ragué (fitxa 21), i el magatzem Santacana Roig (fitxa 46).

L'esclat del modernisme queda reflectit a l'inventari a través de peces icòniques del centre urbà, com la casa Lluís Mestres (fitxa 37) i la casa Maria Sàbat (fitxa 38), així com d'altres situades als ravals, com les caves Freixenet (fitxa 50) o la casa del carrer de la Diputació, 42 (fitxa 73). Pel que fa al moviment posterior, el noucentisme, destaquen edificis com la casa Miró (fitxa 74), la casa Nadal (fitxa 89), la casa Salvador Gibert (fitxa 90) i la casa Mas (fitxa 121).

Casa Lluís Mestre (1909). Font: Josep Anton Pérez.

També s'hi inclouen edificis que reflecteixen la història social de la vila, de diferents estils i arquitectònics, com les antigues escoles (fitxa 47), l'hospital Fundació Ferrer i Sallés (fitxa 42), l'edifici de la Caixa de Pensions (fitxa 44), l'Ateneu Agrícola (fitxa 48) o la rectoria (fitxa 10).

Entre el patrimoni religiós, cal destacar la capella de Sant Benet d'Espiells (fitxa 51), l'edifici més antic de Sant Sadurní d'Anoia, així com l'església de Santa Maria de Monistrol (fitxa 84) i la històrica església parroquial de Sant Sadurní d'Anoia (fitxa 34), amb un campanar de gran interès.

La tradició vinícola, i en particular l'elaboració de vins escumosos, constitueix un dels eixos centrals de la història, la cultura i la identitat local. Això es reflecteix en un nombre important d'edificis concebuts per a aquesta finalitat, amb models arquitectònics diversos que enriqueixen el Mapa de Patrimoni Cultural: entre d'altres es poden citar Montesquieu (fitxa 80), Josep M. Raventós (fitxa 76), Gramona (fitxa 78), Juvé & Camps (fitxa 79) i Lavernoya (fitxa 209).

Antigues caves Lavernoya (1915). Foto: Josep Anton Pérez.

També s'han incorporat masies que al llarg del temps han articulat el territori i han originat petits nuclis de població, esdevenint alhora referents toponímics. Entre aquestes destaquen la masia principal de les caves Marquès de Monistrol (fitxa 83), la masoveria d'Espells (fitxa 107), can Ferrer del Mas (fitxa 53) i cal Mir (fitxa 52).

Finalment, han estat també inventariats diversos béns d'arquitectura popular, representatius de l'evolució urbanística de la vila. En aquest grup destaquen les anomenades *cases de comparets*, d'origen popular, que conserven elements de la relació entre l'habitatge i els espais de treball de pagesos i menestrals. Es tracta d'immobles funcionalment adaptats a l'activitat agrícola i que tenen un valor especial com a tipologia vinculada a la cultura del vi del territori. Entre aquests, sobresurten cal Lisu (fitxa 251), les cases del carrer Provença 14 i 16 (fitxa 133), can Xurrius (fitxa 2) i la casa de comparets del carrer Provença 12 (fitxa 132).

Altres tipologies d'habitatge inventariades responen a plantejaments d'arquitectura popular, amb dissenys de façana similars, els quals configuren l'estructura històrica de carrers i places del nucli urbà. A tall d'exemple, cal esmentar els habitatges de la plaça del 1r Homenatge a la Vellesa (fitxes 183, 201, 202, 203, 204 i 205), així com diverses cases del carrer Raval (fitxes 217 a 221); o del carrer Sant Antoni (fitxes 237 a 240).

Can Llopart de les Alzines (documentada l'any 1499). Foto: Josep Anton Pérez.

Conjunt arquitectònics

El patrimoni immoble històric i artístic de Sant Sadurní d'Anoia no es pot entendre únicament com a un conjunt d'edificis aïllats, sinó com a un entorn urbà i territorial que reflecteix la identitat històrica i cultural del municipi a través de la interrelació dels seus diferents components. En aquest sentit, el Mapa inclou diversos espais urbans com la plaça de l'Ajuntament (fitxa 7), la plaça Nova (fitxa 184) o el carrer Diputació (fitxa 131).

La tradició de la casa pairal ha generat també edificacions d'interès, algunes de les quals esdevingueren l'eix al voltant del qual s'articularen nuclis de població vinculats al conreu de la vinya i a l'activitat dels rabassaires. Entre aquestes cal destacar can Catassús (fitxa 100).

D'altres exemples de cases pairals son can Romeu dels Borrulls (fitxa 103), la torre de la Pubilla (fitxa 110), can Mas de la Riera (fitxa 105) o can Llopart de les Alzines (fitxa 104).

Altres conjunts arquitectònics incorporats a al Mapa presenten un interès divers però igualment rellevant. És el cas de l'Escola Agrària de Viticultura i Enologia Mercè Rossell i Domènech (fitxa 214); de l'única colònia tèxtil establerta al municipi, la colònia Pons (fitxa 168), o de les caves Codorniu (fitxa 102), considerades una de les obres més emblemàtiques del modernisme català. Tots ells constitueixen

testimonis essencials per comprendre el desenvolupament industrial, social i cultural de Sant Sadurní d'Anoia al llarg del segle XX.

Elements arquitectònics

El Mapa recull 21 elements, i hi predominen peces de petita escala integrades en façanes o espais urbans —com rellotges de sol, dovelles o pedres amb escuts— que actuen com a marcadors de memòria i d'ús quotidià del lloc. Aquests elements, tot i la seva dimensió, completen el relat dels edificis i dels conjunts: expliquen maneres de viure, tecnologies, símbols i pràctiques.

Destaca per la seva originalitat en el context municipal, la glorieta de la Miranda d'Espiells (fitxa 61), i el destacable patrimoni funerari associat al cementiri (fitxes 261 a 264).

Glorieta de la Miranda d'Espiells. Font: Josep Anton Pérez.

Jaciments arqueològics

El conjunt de jaciments arqueològics identificats al municipi de Sant Sadurní d'Anoia és relativament reduït en nombre, però de gran interès històric i patrimonial. La seva cronologia abraça des de l'època romana fins a l'època contemporània, fet que els converteix en un testimoni privilegiat de la continuïtat de l'ocupació i de les transformacions històriques del territori.

Destaquen, d'una banda, els jaciments d'Espiells (Sant Benet i la Miranda), fitxes 94 i 95 respectivament, amb necròpolis medievals que aporten informació essencial sobre els primers nuclis de poblament i les pràctiques funeràries associades. De l'altra, el jaciment de la plaça de Monistrol (fitxa 93) documenta una

seqüència històrica complexa, amb restes romanes, alt medievals i modernes, posant de relleu la centralitat d'aquest espai dins la història local.

També cal esmentar altres testimonis que enriqueixen el conjunt: el pont Vell (fitxa 161), avui desaparegut però documentat històricament; el jaciment de Vilarnau (fitxa 114), amb restes constructives medievals; i finalment les fosses de la Guerra Civil al cementiri (fitxa 242), que, tot i la seva naturalesa més contemporània, constitueixen un element fonamental de la memòria històrica.

Aquests jaciments, tot i la seva fragilitat i en alguns casos l'estat de conservació precari, tenen un valor singular com a fonts d'informació per a la recerca històrica i arqueològica, i alhora com a espais de memòria que permeten enllaçar passat i present. La seva protecció i difusió és clau per assegurar que puguin continuar essent interpretats i transmesos a les generacions futures, integrant-los dins d'un relat patrimonial més ampli que articula la identitat local.

Obra civil

Són 11 els elements inventariats, a banda dels dos cementiris —Sant Sadurní (fitxa 92) i Monistrol (fitxa 96)—, sintetitzen evolucions constructives i usos socials al llarg dels segles; al de Sant Sadurní, panteons i ampliacions expliquen bé el creixement contemporani de la vila i el paper dels llinatges locals. El pont de Lavernó (fitxa 162), peça clau de la mobilitat des del segle XIX (amb reconstrucció de postguerra i reforma funcional el 2011), evidencia com la infraestructura ha anat adaptant-se a noves necessitats sense perdre la seva lectura històrica. En paral·lel, el pont del torrent de Batlle Vell (fitxa 128), conserva la tipologia de petit pas agrari, avui amb ús de servei a les finques, i resulta útil per entendre la xarxa viària tradicional.

Els grans corredors històrics hi són presents tant en clau patrimonial com d'ús públic actual. El camí Ral de València (fitxa 252) i el projecte Via Augusta del Penedès (fitxa 253) posen en valor l'herència viària romana i baixmedieval, amb recorreguts senyalitzats que faciliten la interpretació i la pràctica senderista. Les carrerades (Cerdanya, can Castellví i Collderes / Puig Cogull) – fitxes 246 a 249-, emparades per la Llei 3/1995 de vies pecuàries, travessen el terme de nord a sud i d'oest a est, i expliquen la llarga durada dels moviments ramaders i comercials; tot i l'asfaltatge en molts trams, mantenen interès paisatgístic i didàctic com a eixos que estructuren el mosaic agrari. En aquesta mateixa línia, el camí del Riu (fitxa 259) integra valors ambientals i culturals al llarg de l'Anoia-Bitlles, connectant elements patrimonials (colònia, molins, pou de glaç) amb itineraris de lleure i educació ambiental.

Detall de la senyalització del Camí del Riu. Font: Josep Anton Pérez.

2.8.2 Patrimoni moble

Elements urbans

L'element urbà a Sant Sadurní d'Anoia es caracteritza per ser un patrimoni eminentment contemporani, accessible i públic. La major part de peces són de titularitat municipal i es localitzen en espais de gran visibilitat. És un conjunt heterogeni que combina escultura pública, monuments i plaques commemoratives, peces de memòria democràtica (*Stolpersteine*) i objectes tècnics vinculats a la vitivinicultura (premses i portadores), amb una presència puntual d'elements privats accessibles situats davant de cellers.

Temàticament, el gruix d'aquest patrimoni articula tres grans relats. D'una banda, la identitat vitivinícola: obres com *Brindis* (fitxa 185) o *Volta de Raïm* (fitxa 186), i les premses exposades a l'espai públic. De l'altra, la memòria cívica i democràtica, amb monuments a figures i episodis rellevants (Lluís Companys, Anselm Clavé, monòlit i placa del cementiri) i les *Stolpersteine* (fitxa 160), que insereixen la memòria europea de l'Holocaust en el recorregut urbà.

Prensa de Biga s. XVI. Font: Josep Anton Pérez.

Objectes

Dins aquesta tipologia hi destaquen especialment els elements festius i de cultura popular, entre d'altres els Gegants (fitxa 15), o la Filloxera (fitxa 173), concebuts per ser portats i mostrats en l'espai públic. Es tracta d'un patrimoni viu, estretament vinculat a la celebració comunitària, que transcendeix la seva dimensió material per esdevenir símbol d'identitat.

Al costat d'aquests elements, hi trobem també objectes històrics i productius, com les premses de vi, o la premsa de sagristia (fitxes 207 i 258 respectivament) , o les campanes (fitxa 158).

Col·leccions

Les 10 col·leccions registrades constitueixen una tipologia diversa, ja que integren des d'obres d'art fins a objectes etnogràfics, passant per materials publicitaris, paleontològics i maquinària històrica. El seu valor rau no només en la qualitat individual de les peces, sinó també en la capacitat de cada conjunt per explicar processos socials, econòmics i culturals vinculats a la vila.

Entre les col·leccions públiques, destaca el fons d'art municipal (fitxa 18), que reuneix més d'un centenar d'obres de disciplines diverses i d'autors locals com Jaume Guix o Maria Assumpció Raventós, però també de creadors de renom com Francesc Masriera o Josep M. Subirachs. Aquest fons, malgrat la seva dispersió, aporta una mirada sobre l'evolució artística del municipi i els seus vincles amb la història local.

La recerca científica i l'estudi del territori també es veuen reflectits en la col·lecció del Museu Viader (fitxa 179), vinculada a la història de la farmàcia i la medicina, i en la col·lecció de béns del *Vinseum-Museu de les cultures del vi de Catalunya* procedents de Sant Sadurní (fitxa 212), que inclou 271 peces de temàtica molt variada —des de fòssils fins a objectes etnogràfics i tecnològics del cava.

Finalment, destaquen les col·leccions que conserven i difonen la memòria del treball agrícola i vitivinícola, com la col·lecció d'objectes etnogràfics de can Mas de la Riera (fitxa 31), la de l'Escola Agrària Mercè Rossell i Domènech (fitxa 88), o les col·leccions etnogràfiques de caves privades com Blancher (fitxa 260), Recaredo (fitxa 265) o Codorniu (267). Aquests conjunts permeten entendre la vida quotidiana, la tecnologia i l'evolució productiva associada al vi i al cava, vertebrant un relat que va més enllà de les peces aïllades.

Col·lecció etnogràfica de l'Escola Agrària Mercè Rossell i Domènech. Font: Josep Anton Pérez.

2.8.3 Patrimoni documental

Fons d'imatges

Hi ha dos elements de fons fotogràfics vinculats a Sant Sadurní d'Anoia, però representen un actiu estratègic per a la recerca, la interpretació i la difusió del patrimoni. Apleguen tant la memòria quotidiana com els grans relats col·lectius (el cicle de la vinya i el cava, la transformació urbana, el món associatiu o els episodis bèl·lics), amb una amplitud cronològica que arrenca a mitjan segle XIX.

El gruix es concentra a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès (fitxa 194), amb 2.528 fotografies de procedències molt diverses (Carles Querol, Codorniu S.A., premsa comarcal, iniciatives "Salvem les Imatges", etc.). L'Arxiu Nacional de Catalunya (fitxa 195) conserva 232 imatges, amb signatures i col·leccions de gran interès històric i autoral (Brangulí, Foto-Pic/Pere Català, germans Roig, materials institucionals i aeris de TAF/TAVISA, entre d'altres). En conjunt, hi ha testimonis datats des de c. 1860–1870 fins al segle XXI.

Fons documental

Sant Sadurní d'Anoia disposa d'un ventall notable de fons documentals, tant en el propi Arxiu Municipal (fitxa 22) com en institucions eclesiàstiques i estatals (fitxes 127, 196, 197, 198, 199, 200). En conjunt, aquests arxius configuren una xarxa de testimonis escrita que abasta des del segle XIV fins al segle XXI.

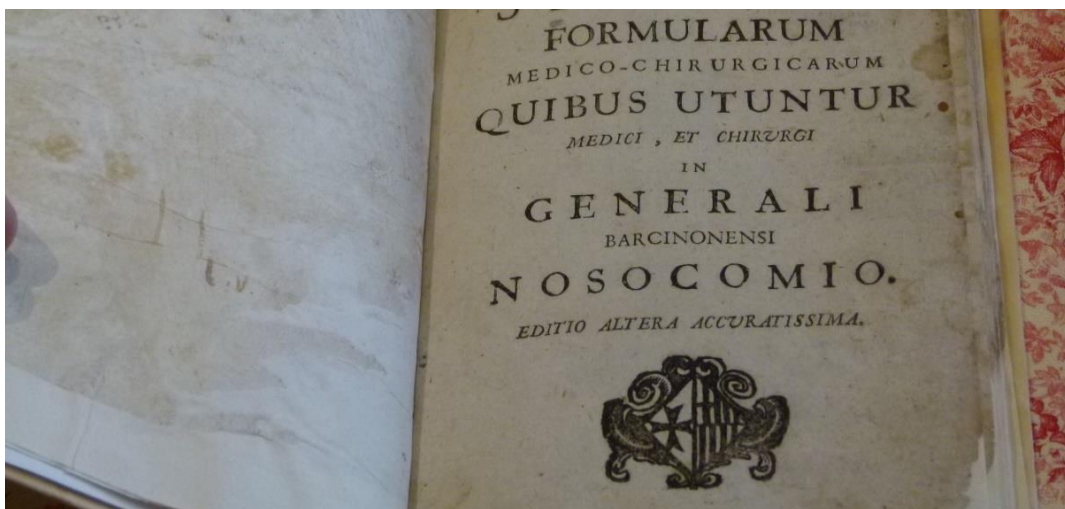
L'Arxiu Municipal (fitxa 22) concentra la documentació generada per l'Ajuntament des del segle XVIII, així com fons familiars (Bosch de Noya, Can Llopart de les Alzines, Rossell-Raventós, Guilera), institucionals (Hospital Fundació Ferrer i

Sallés) i d'entitats locals (Associació de la Fitloxera). En paral·lel, l'arxiu parroquial (fitxa 127) conserva sèries sacramentals i documentació d'administració eclesiàstica que aporten informació genealògica i demogràfica clau, tot i les pèrdues derivades de la Guerra Civil.

Els arxius d'àmbit estatal i nacional complementen aquesta base local. El *Centro Documental de la Memoria Histórica* (fitxa 196) aporta fonts del període de la Guerra Civil i la repressió, amb documentació de sindicats i ajuntaments. L'Arxiu de la Corona d'Aragó (fitxa 197) conserva 64 ítems, entre els quals processos judicials, amillaraments i correspondència oficial, amb un document tan primerenc com el de 1467. La Cartoteca de Catalunya (fitxa 198) amplia la mirada amb cartografia, ortofotografies i mapes topogràfics que permeten resseguir l'evolució del paisatge i del nucli urbà al llarg del segle XX. A l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès (fitxa 199) es conserven 161 documents textuais i audiovisuals, destacant capbreus antics (com el de 1444-1445) i enregistraments del segle XX. Finalment, l'Arxiu Nacional de Catalunya (200) reuneix més de 2.300 ítems de diversa procedència, incloent-hi la documentació més antiga coneguda del municipi (una venda de 1331).

Fons bibliogràfic

L'únic element recollit, el fons bibliogràfic i documental Viader (fitxa 257), constitueix un element singular. Es tracta d'una col·lecció privada, però accessible, que conserva més de 1.500 llibres especialitzats en farmàcia, medicina, ciències bàsiques, però també d'enologia i viticultura. El fons inclou obres que abracen del segle XVI fins al segle XXI, amb peces d'alt interès històric i científic.

Exemplar del fons bibliogràfic i documental Viader. Font: Josep Anton Pérez.

2.8.4 Patrimoni immaterial

Manifestacions festives

Les manifestacions festives de Sant Sadurní d'Anoia constitueixen un dels pilars més destacats del patrimoni immaterial del municipi. Les Fires i Festes (fitxa 15), que inclouen la celebració de la Festa de la Fitloxera, i el *Cavatast* (fitxa 17) formen el nucli de les manifestacions que connecten directament amb el relat vitivinícola de la vila.

La Festa Major de Sant Sadurní (fitxa 16) és l'altre referent festiu, que combina actes religiosos, culturals i lúdics. Parallelament, les festes dels nuclis i barris –com la Festa Major d'Espiells (fitxa 18), la Festa Major de can Catassús (fitxa 19), o les festes de barris, mantenen viva la identitat dels diferents sectors del municipi i reforcen el teixit associatiu local.

Tradició oral

Els tres elements recollits, combinen relats de caire religiós, històric i simbòlic. La llegenda de la campana de Sant Llop (fitxa 87) associa un “miracle” amb la fi de la Guerra dels Segadors; el relat dels *Set Savis* (fitxa 231) evoca la resiliència col·lectiva davant la plaga de la fitloxera i el caràcter emprenedor de la vila; i el relat del roure de cal Codorniu (fitxa 232) simbolitza la connexió amb la natura a través d'una història romàntica.

Música i dansa

La tipologia de música i dansa a Sant Sadurní d'Anoia combina el vessant religiós, amb els goigs dedicats a diferents sants (fitxes 8, 16, 19 i 20), en context litúrgic, i el vessant popular, amb danses tradicionals avui desaparegudes com el ball de la Remeiera (fitxa 216) i el ball Rodó (fitxa 250).

2.8.5 Patrimoni natural

Zones d'interès natural

El conjunt aplega ecosistemes fluvials principals —l'Anoia (fitxa 139) i el Riudebitlles (fitxa 193)— que estructuren el terme i actuen de connectors ecològics entre mosaics agraris i clapes de bosc. S'hi sumen hàbitats associats a rieres i zones humides: el meandre i penya-segats de la Timba / riera de Lavernó com a façana natural i refugi de biodiversitat (fitxa 135), i l'embassament històric del llac de Codorniu–Raventós i Blanc, avui zona humida amb alt valor faunístic però amb impactes negatius per a la seva conservació (fitxa 134). El Mapa es completa amb punts d'aigua menors (fonts de Monistrol, cal Mota, Fideué, can Santet; fitxes 136,

137, 138 i 141) i una infraestructura hidràulica tradicional —la mina d'aigua de Sant Benet d'Espiells— amb valor etnològic i potencial educatiu (fitxa 140).

Espècimens botànics singulars

Un únic element forma part d'aquesta tipologia, el roure de can Codorniu (fitxa 115) és un dels elements més carregats de simbolisme de Sant Sadurní d'Anoia. Declarat arbre monumental l'any 1987, la seva mort el 2016 no n'ha restat significat, ja que el tronc i les branques principals, preservades al seu lloc original, continuen actuant com a referent identitari per a la comunitat.

Roure de Can Codorniu. Font: Josep Anton Pérez.

Jaciments paleontològics

Els jaciments paleontològics de Sant Sadurní d'Anoia mostren la riquesa del passat miocènic del Penedès. El de can Catassús (fitxa 98) conserva lumaquetes amb restes de mol·luscs marins d'uns 15 milions d'anys; el del Serralet (fitxa 159) revela un antic escull corallí amb gran diversitat d'organismes de fa 15-20 milions d'anys; i el de Monistrol (fitxa 97) aporta vegetació fòssil i equinoïdeus en un antic ambient costaner fa 13-16 milions d'anys. En conjunt, tenen un gran valor científic i cultural, ja que permeten reconstruir els paleoambients marins i vegetals que van caracteritzar el territori.

2.8.6 Resum gràfic

Per concloure l'anàlisi global s'assenyala a continuació alguns dels resultats més destacats mitjançant algunes gràfiques. En elles s'indica el nombre d'elements de cada categoria, així com el percentatge que representa.

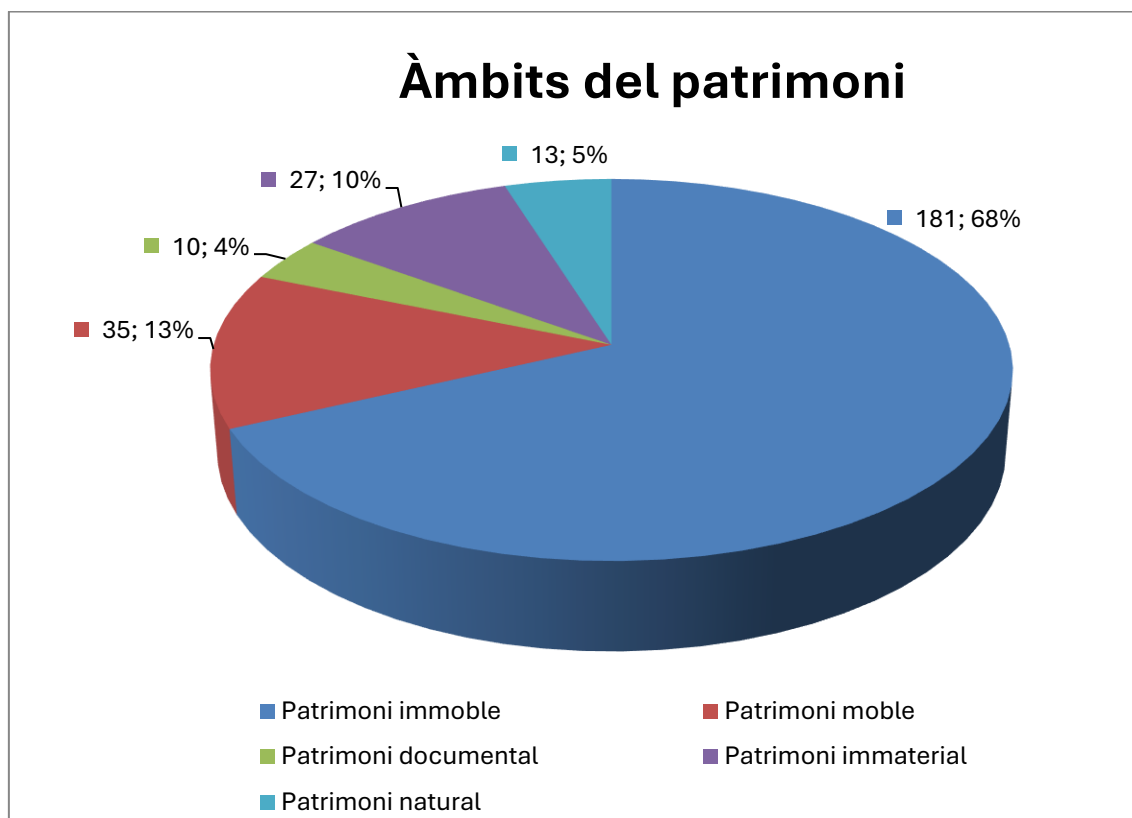

Figura 1

A partir de les dades presentades sobre els diferents àmbits del patrimoni del municipi, s'observa un clar predomini del patrimoni immoble, que concentra el 68% dels elements inventariats (181 béns). Aquesta dada evidencia la importància del llegat arquitectònic i urbanístic com a principal testimoni de la història i identitat local, tant en forma d'edificis singulars com de conjunts urbans o masies tradicionals. Aquesta és una tendència habitual a la majoria dels municipis.

En segon lloc, el patrimoni moble representa un 13% del total (35 elements), la qual cosa indica una presència notable d'objectes i col·leccions amb valor històric, artístic o etnogràfic que complementen i ajuden a interpretar el patrimoni construït. També cal assenyalar la importància dels elements d'aquesta categoria vinculades a la cultura del vi local.

El patrimoni immaterial arriba al 10% (27 elements), fet que posa de manifest la importància bàsicament del cycle festiu del municipi el teixit comunitari.

En canvi, el patrimoni natural (5%, 13 elements) i el documental (4%, 10 elements) tenen un pes més reduït dins el conjunt. Tot i això, són àmbits estratègics per la seva capacitat de conservar, respectivament, els valors paisatgístics i ambientals del municipi, i la memòria escrita que en garanteix la transmissió històrica.

L'anàlisi de la tipologia de patrimoni (Figura 2), mostra que el conjunt catalogat té un marcat protagonisme del patrimoni arquitectònic. Dels 266 elements identificats, gairebé la meitat corresponen a edificis, amb un total de 127 registres. Si hi afegim conjunts i elements arquitectònics, la xifra supera amb escreix el 60%. Aquestes dades reflecteixen la importància del patrimoni construït dins el conjunt general i el seu paper central en la configuració del paisatge urbà i social.

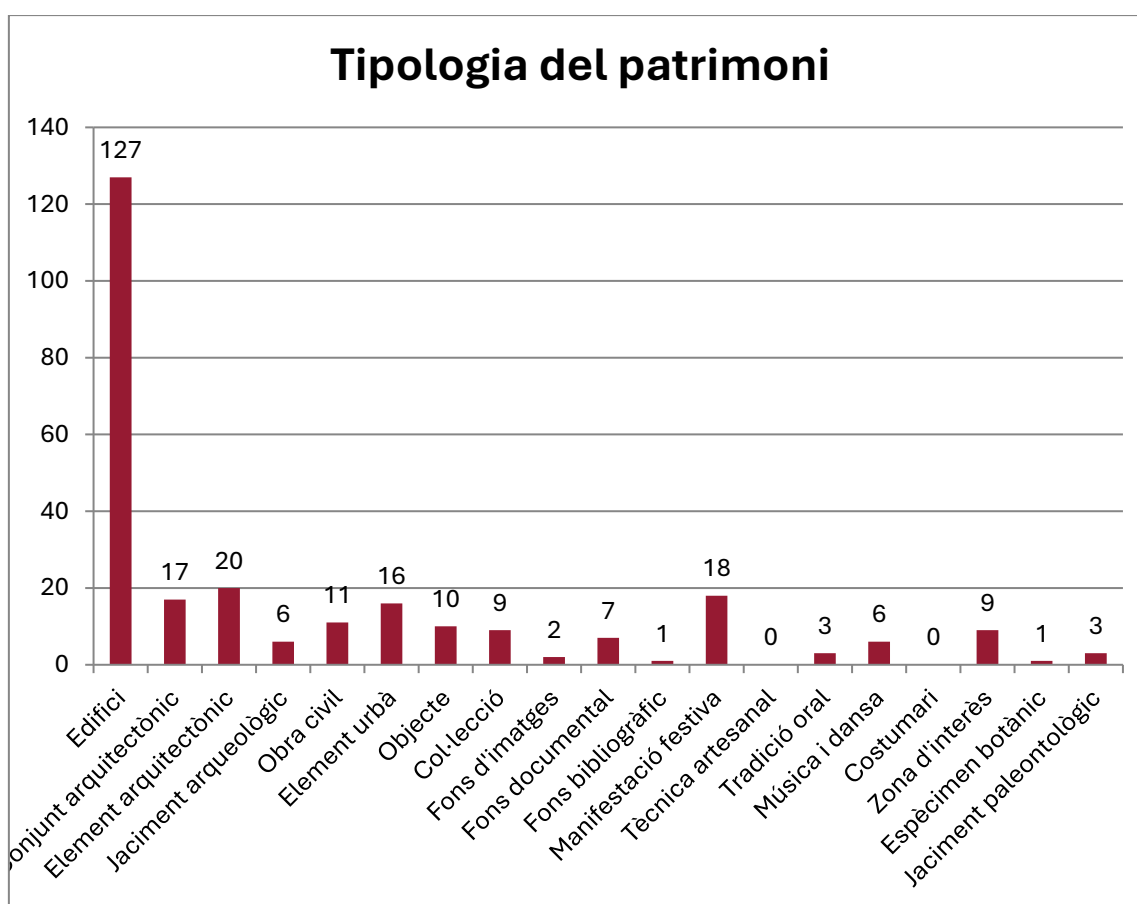

Figura 2

El Mapa també inclou un nombre destacat de manifestacions festives, que explica un cicle festiu amb suport social i amb entitats actives al municipi.

Els elements urbans —com places, fonts, monuments o estructures vinculades a la vida quotidiana— donen testimoni de com s'ha configurat i viscut l'entorn col·lectiu al llarg del temps. D'altra banda, les obres civils —com ponts, carreteres,

canals o altres infraestructures— reflecteixen l'esforç de la societat per organitzar i transformar el territori amb finalitats pràctiques i funcionals.

Els objectes ofereixen una mirada detallada sobre peces singulars, sovint d'ús quotidià o amb un fort valor simbòlic. A través d'aquests elements es pot entendre millor la vida material i les pràctiques associades al món vitivinícola, des de les eines emprades en l'elaboració fins a elements de representació i consum.

Les colleccions, en canvi, aporten una dimensió més global i organitzada: reuneixen conjunts d'objectes que, en la seva agrupació, permeten reconstruir processos històrics, industrials o culturals. En el cas de la cultura del vi, aquestes colleccions tenen un valor especial perquè expliquen no només la producció i la tècnica, sinó també les formes de vida, les relacions socials i les expressions artístiques que s'hi han generat al voltant.

La següent gràfica (Figura 3), mostra un aspecte que cal tenir en compte alhora d'analitzar el patrimoni i l'ús que se'n farà, que és la titularitat.

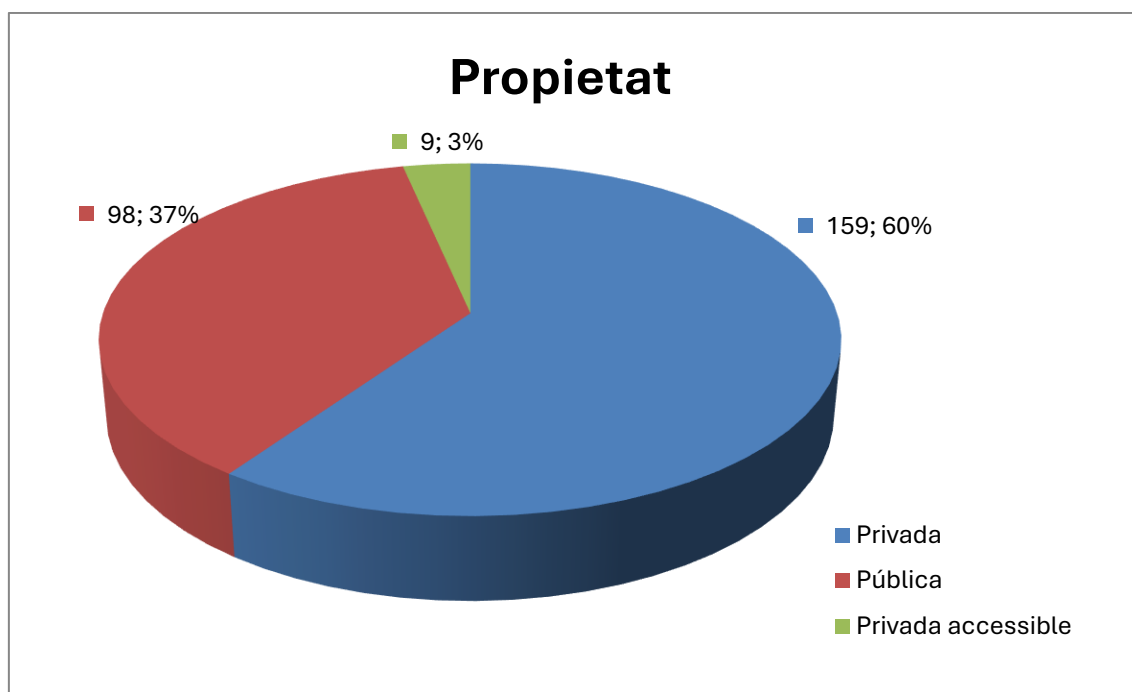

Figura 3

L'anàlisi de la propietat dels béns patrimonials mostra que la major part dels elements, 159, són de titularitat privada. En aquest grup s'hi troben colleccions i espais gestionats per empreses o famílies, com ara diverses caves i cellers que custodien materials vinculats a la producció de vi i cava. Al mateix temps, 98 registres corresponen a béns públics, entre els quals hi ha edificis municipals, colleccions i fons documentals gestionades per institucions públiques, que

garanteixen l'accés i la preservació comunitària. Finalment, 9 elements són de propietat privada però accessibles, com determinades col·leccions industrials o etnogràfiques que, tot i dependre d'un titular particular, poden visitar-se i gaudir-se.

Un aspecte clau en la gestió del patrimoni és el seu estat de conservació, ja que aquest factor resulta determinant per valorar l'ús dels recursos disponibles i decidir si és necessari invertir en la seva rehabilitació. A la següent gràfica (Figura 4) es mostra l'estat actual del patrimoni cultural i natural del municipi.

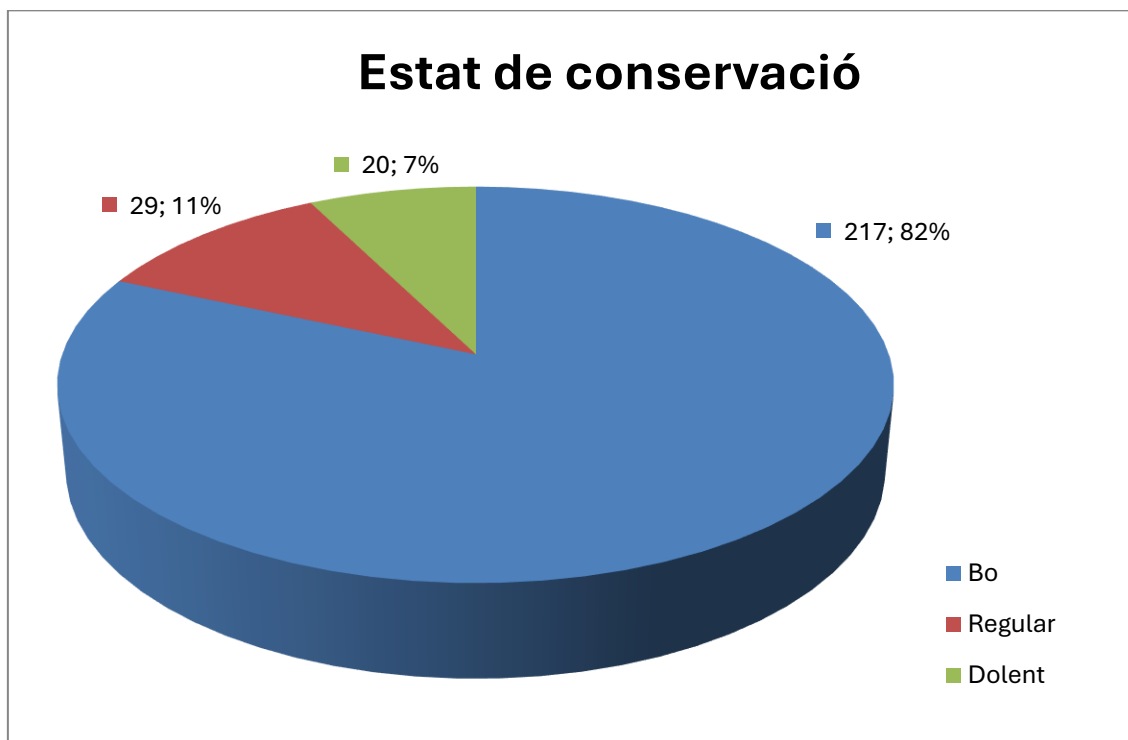

Figura 4

L'estat de conservació del patrimoni catalogat és majoritàriament positiu. Un total de 217 béns es troben en bon estat, cosa que assegura la seva preservació i facilita la seva transmissió a les generacions futures. A més, 29 elements es classifiquen en un estat regular, la qual cosa indica la necessitat de seguiment i manteniment, però sense comprometre greument la seva integritat. Finalment, 20 béns consten en un estat dolent, fet que posa de manifest l'existència de peces i conjunts que requereixen actuacions específiques de conservació o restauració.

Aquestes xifres, lluny d'incitar a una posició acomodaticia pel fet de tenir un percentatge elevat de béns en bon estat, haurien de servir per orientar els esforços en reflexió i recursos que evitin que els elements ara considerats en la categoria de conservació regular o bo passin a engrandir el grup dels considerats dolents.

En aquest sentit resulta evident assenyalar que el temps és un factor vital per tal d'aturar el deteriorament de la manera més eficaç possible. La conservació preventiva i les tasques de restauració s'han de tenir en compte si no es volen perdre irremissiblement.

Els elements que representen béns singulars en el context municipal i tenen una diagnosi especialment negativa són:

- 08240 - 130 Conjunt de nou cases entre mitgeres a Monistrol
- 08240 - 53 Can Ferrer del Mas
- 08240 - 106 Molí de l'Aixertell
- 08240 - 234 El Molinet
- 08240 - 96 Vilarnau
- 08240 - 188 Premsa de biga de la plaça Santiago Rusiñol
- 08240 - 94 Jaciment arqueològic de Sant Benet d'Espiells
- 08240 - 114 Jaciment arqueològic de la construcció de Vilarnau
- 08240 - 161 Jaciment arqueològic del Pont Vell
- 08240 - 97 Jaciment paleontològic de Monistrol

Els jaciments arqueològics i paleontològics són, com la resta d'elements del patrimoni cultural, testimonis fonamentals de la trajectòria històrica i d'identitat del municipi. Per tant, la protecció i control de l'espai que ocupen fins exhaurir les investigacions, la conservació si s'escau, i la difusió del coneixement que se'n derivi resulta imprescindible.

La protecció dels béns patrimonials és una de les principals mesures que es poden adoptar per tal d'evitar la degradació o fins i tot la desaparició d'aquests. Resulta obvi assenyalar que la conservació dels elements patrimonials està directament relacionada amb la seva protecció, ja sigui legal o física. Per tant, poder protegir els béns patrimonials és una de les principals mesures per evitar-ne la degradació.

La següent gràfica recull quin és el grau de protecció dels béns que formen part del Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia.

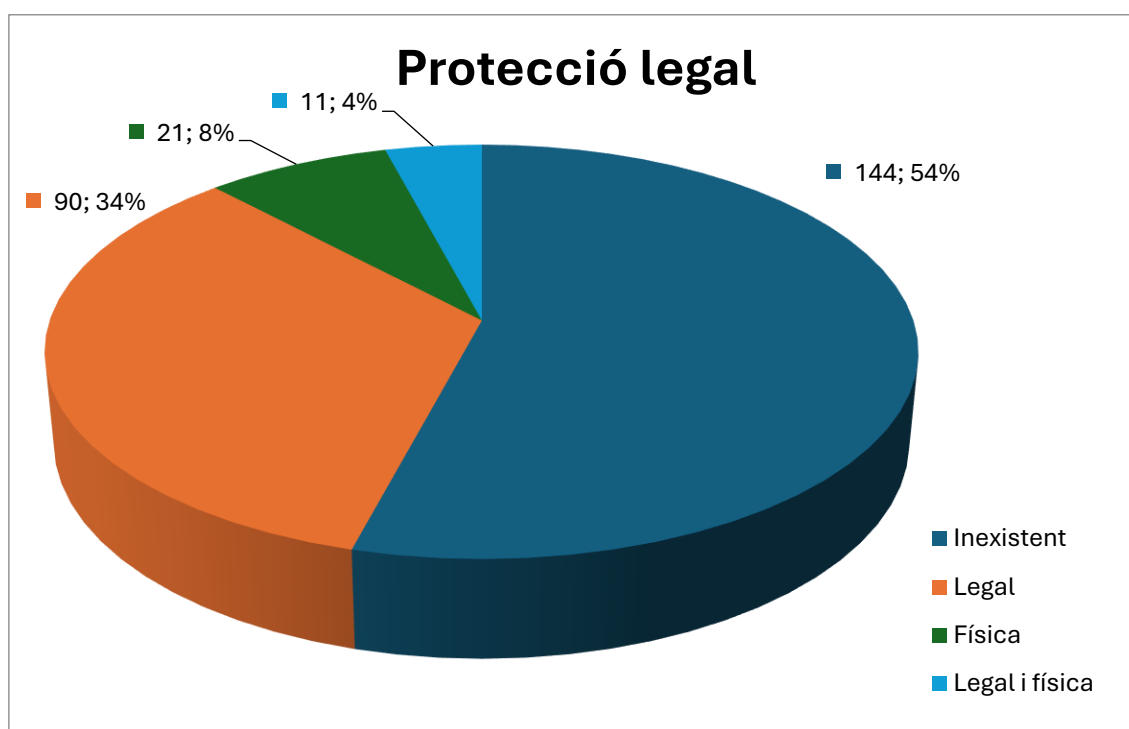

Figura 5

Gairebé la meitat dels elements fixats presenten algun tipus de protecció legal o física. A banda de les protecció d'elements derivades de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, en el cas de Sant Sadurní d'Anoia, ha resultat de vital importància el POUM de 2010. Per tant, cal considerar la seva aplicació rigorosa i la seva actualització quan la situació ho requereixi.

No obstant això, hi ha 144 elements, que no disposa de cap figura de protecció específica, la qual cosa indica que el seu manteniment depèn fonamentalment de la propietat. Val a dir, que aquest anàlisi pot ajudar a establir mesures de conservació i protecció perquè alguns dels elements que posseeixen valors patrimonials, puguin ser emparats legalment en alguna de les tipologies establertes (BCIN, BCIL, BPU).

En l'apartat 2.6 del present document, que fa una descripció de l'estat legal de protecció del patrimoni cultural del municipi, es mostra una relació dels elements que posseeixen una protecció legal: Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN); Bé Cultural d'Interès Local (BCIL); Bé amb protecció urbanística (BPU).

3. RESULTAT DEL MAPA DE PATRIMONI. LLISTATS DE BÉNS PATRIMONIALS

El nombre total de fitxes és de 267.

3.1. ELEMENTS FITXATS

Llistat amb ordenació numèrica segons el número de fitxa:

Núm. fitxa		Denominació	Àmbit	Tipologia
8240	1	Torre de la font del Mingo / Torre de les Aigües	Patrimoni immoble	Edifici
8240	2	Can Xurriu	Patrimoni immoble	Edifici
8240	3	Casa de la Vila	Patrimoni immoble	Edifici
8240	4	Portal del capdavall de la vila	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	5	Casa del carrer Mn. Fontanilles, 8	Patrimoni immoble	Edifici
8240	6	Escut de l'antiga Casa del Comú	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	7	Plaça de l'Ajuntament	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	8	Goigs a Sant Benet d'Espiells	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	9	Casa del carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 11	Patrimoni immoble	Edifici
8240	10	Rectoria	Patrimoni immoble	Edifici
8240	11	Rellotge de sol de la Rectoria	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	12	Edifici del carrer de l'Hospital, 4 (Farmàcia)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	13	Casa del carrer de l'Hospital, 19	Patrimoni immoble	Edifici
8240	14	Casa Madurell	Patrimoni immoble	Edifici
8240	15	El Gegant i la Geganta de Sant Sadurní	Patrimoni moble	Objecte

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	16	Goigs a Sant Domènec de Guzmán	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	17	Casa Josep Mestres	Patrimoni immoble	Edifici
8240	18	Col·lecció d'art municipal de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	19	Goigs a Sant Sadurní	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	20	Goigs del gloriós Sant Venat Màrtir	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	21	Casa Formosa Ragué	Patrimoni immoble	Edifici
8240	22	Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni documental	Fons documental
8240	23	Barraca de pedra seca del bosc de la Torre de la Pubilla (n. 7)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	24	Barraca de pedra seca del Serral d'en Fontanals (n.1)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	25	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.2)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	26	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.3)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	27	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.4)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	28	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.5)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	29	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.6)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	30	Barraca de pedra seca de les Boïgues (n.9)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	31	Col·lecció d'objectes etnogràfics de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	32	Can Guineu	Patrimoni immoble	Edifici
8240	33	Fassina de Can Guineu	Patrimoni immoble	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	34	Església parroquial de Sant Sadurní	Patrimoni immoble	Edifici
8240	35	Casa Formosa	Patrimoni immoble	Edifici
8240	36	Cal Mota	Patrimoni immoble	Edifici
8240	37	Casa Lluís Mestres	Patrimoni immoble	Edifici
8240	38	Casa Maria Sàbat	Patrimoni immoble	Edifici
8240	39	Casa Massana	Patrimoni immoble	Edifici
8240	40	Cal Gual	Patrimoni immoble	Edifici
8240	41	Cal Calixtus	Patrimoni immoble	Edifici
8240	42	Hospital Fundació Ferrer i Sallés	Patrimoni immoble	Edifici
8240	43	Casa Miró	Patrimoni immoble	Edifici
8240	44	Edifici Caixa de Pensions	Patrimoni immoble	Edifici
8240	45	Índex / Capella de l'Antic Hospital	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	46	Magatzems Santacana Roig / Cal Blay	Patrimoni immoble	Edifici
8240	47	Antigues escoles públiques	Patrimoni immoble	Edifici
8240	48	Ateneu Agrícola	Patrimoni immoble	Edifici
8240	49	Celler d'Espiells (Juve & Camps)	Patrimoni immoble	Edifici
8240	50	Caves Freixenet	Patrimoni immoble	Edifici
8240	51	Capella de Sant Benet d'Espiells	Patrimoni immoble	Edifici
8240	52	Cal Mir	Patrimoni immoble	Edifici
8240	53	Can Ferrer del Mas	Patrimoni immoble	Edifici
8240	54	Casa del carrer Hospital 14 - 18	Patrimoni immoble	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	55	Cases bessones del carrer de l'Hospital	Patrimoni immoble	Edifici
8240	56	Casa del carrer de l'Església 2	Patrimoni immoble	Edifici
8240	57	Casa del carrer Campanar / Marc Mir	Patrimoni immoble	Edifici
8240	58	Casa del carrer del Dr. Escayola 2	Patrimoni immoble	Edifici
8240	59	Casa del carrer del Dr. Escayola 4	Patrimoni immoble	Edifici
8240	60	Can Pargas	Patrimoni immoble	Edifici
8240	61	Glorieta de la Miranda d'Espiells	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	62	Casa Salvador Mota	Patrimoni immoble	Edifici
8240	63	Casa del carrer Raval 28	Patrimoni immoble	Edifici
8240	64	Habitatges del carrer Raval 39-41	Patrimoni immoble	Edifici
8240	65	Can Carbó	Patrimoni immoble	Edifici
8240	66	Can Tubella	Patrimoni immoble	Edifici
8240	67	Casa del carrer del 1er. Homenatge a la Vellesa 17 amb Montserrat 24	Patrimoni immoble	Edifici
8240	68	Casa Casanovas	Patrimoni immoble	Edifici
8240	69	Casa Esclasans	Patrimoni immoble	Edifici
8240	70	Casa Gabarró	Patrimoni immoble	Edifici
8240	71	Ca l'Almirall	Patrimoni immoble	Edifici
8240	72	Casa del carrer de la Diputació 39	Patrimoni immoble	Edifici
8240	73	Casa del carrer de la Diputació 42	Patrimoni immoble	Edifici
8240	74	Caves Miró	Patrimoni immoble	Edifici
8240	75	Magatzems Carbó	Patrimoni immoble	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	76	Caves Josep M. Raventós i Blanch	Patrimoni immoble	Edifici
8240	77	Edifici de la Rambla de la Generalitat 6 / carrer Vilafranca 18	Patrimoni immoble	Edifici
8240	78	Caves Gramona	Patrimoni immoble	Edifici
8240	79	Cava Juvé & Camps	Patrimoni immoble	Edifici
8240	80	Caves Montesquieu	Patrimoni immoble	Edifici
8240	81	Cal Pau Francesc	Patrimoni immoble	Edifici
8240	82	Celler Vell Juvé & Camps	Patrimoni immoble	Edifici
8240	83	Masia principal de caves Marquès de Monistrol	Patrimoni immoble	Edifici
8240	84	Església de Santa Maria de Monistrol	Patrimoni immoble	Edifici
8240	86	Cementiri de Monistrol	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	87	Llegenda de la campana de Sant Llop	Patrimoni immaterial	Tradició oral
8240	88	Col·lecció d'eines i maquinària agrària de l'Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	89	Casa Nadal	Patrimoni immoble	Edifici
8240	90	Casa Salvador Gibert	Patrimoni immoble	Edifici
8240	91	Casa Gibert	Patrimoni immoble	Edifici
8240	92	Cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	93	Jaciment arqueològic plaça de Monistrol d'Anoia	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
8240	94	Jaciment arqueològic de Sant Benet d'Espells	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	95	Jaciment arqueològic de la Miranda d'Espiells	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
8240	96	Vilarnau	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	97	Jaciment paleontològic de Monistrol	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic
8240	98	Jaciment paleontològic de lumaquel·les de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic
8240	99	Pou de glaç de can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Edifici
8240	100	Can Catassús	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	101	Masia Cal Mota	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	102	Caves Codorniu	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	103	Can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	104	Can Llopart de les Alzines	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	105	Can Mas de la Riera	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	106	Molí de l'Aixertell	Patrimoni immoble	Edifici
8240	107	Masoveria d'Espiells	Patrimoni immoble	Edifici
8240	108	Cal Benach	Patrimoni immoble	Edifici
8240	109	Can Prunamala	Patrimoni immoble	Edifici
8240	110	Torre de la Pubilla	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	111	Ca la Remei	Patrimoni immoble	Edifici
8240	112	Cal Barber / Cal Joan del Badó	Patrimoni immoble	Edifici
8240	113	Cal Canalets	Patrimoni immoble	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	114	Jaciment arqueològic de la construcció de Vilarnau	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
8240	115	Roure de Can Codorniu	Patrimoni natural	Espècimen botànic
8240	116	Cal Solà	Patrimoni immoble	Edifici
8240	117	Habitatges del carrer Sant Antoni 29-31	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	118	Casa Bagués	Patrimoni immoble	Edifici
8240	119	Casa Botet	Patrimoni immoble	Edifici
8240	120	Casa dels Avis	Patrimoni immoble	Edifici
8240	121	Casa Mas	Patrimoni immoble	Edifici
8240	122	Casa Moliner	Patrimoni immoble	Edifici
8240	123	Casa Raul Mir	Patrimoni immoble	Edifici
8240	124	Caves Castellblanch	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	125	Habitatge del carrer de Sant Antoni 119	Patrimoni immoble	Edifici
8240	126	Masia can Xurriu	Patrimoni immoble	Edifici
8240	127	Arxiu parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni documental	Fons documental
8240	128	Pont del torrent de Batlle Vell	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	129	Cal Pere de la Munda	Patrimoni immoble	Edifici
8240	130	Conjunt de nou cases entre mitgeres a Monistrol	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	131	Carrer de la Diputació	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	132	Casa de comparet del carrer Provença 12	Patrimoni immoble	Edifici
8240	133	Cases del carrer Provença 14 i 16	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	134	Llac de Codorniu / Llac de Raventós i Blanch	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	135	Riera de Lavernó	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	136	Font del raval de Monistrol	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	137	Font de Cal Mota	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	138	Font de Fideué	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	139	Riu Anoia	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	140	La mina de Sant Benet d'Espiells	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	141	Font de Can Santet	Patrimoni natural	Zona d'interès
8240	142	Fires i festes de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	143	Cavatast	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	144	Festa Major de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	145	Festa del barri de l'Ajuntament	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	146	Festa major d'Espiells	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	147	Festa major de Can Catassús	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	148	Festa del barri Vilarnau	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	149	Festa major de Monistrol d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	150	Festa del barri de Sant Antoni	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	151	Festa del barri de Montserrat	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	152	Festa del barri de l'Església	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	153	Festa del barri de la Diputació	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	154	Festa del barri de Cavallers	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	155	Festa del barri del Raval	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	156	Cavalcada de Reis	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	157	Festa de la Fil·loxera	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	158	Festa del Corpus	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva
8240	159	Jaciment paleontològic del Serralet	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic
8240	160	Llambordes Stolpersteine de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Element urbà
8240	161	Jaciment arqueològic del Pont Vell	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
8240	162	Pont de Lavernó	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	163	Dovella principal del portal de l'antiga caserna de la vila	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	164	Pica bugadera de can Ferrer del Mas	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	165	Panteó de la família Domènech	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	166	Relotge de sol de Cal Mir de les Casetes	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	167	Relotge de sol de la masia de can Llopart de les Alzines I	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	168	Colònia Pons	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	169	Relotge de sol de cal Mota del Raval	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	170	Relotges de sol de can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	171	Relotge de sol de cal Rusinés / ca l'Estruc	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	172	La Bèstia	Patrimoni moble	Objecte
8240	173	La Fil·loxera	Patrimoni moble	Objecte

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	174	Les fil·loixeretes	Patrimoni moble	Objecte
8240	175	Nans del ball dels pagesos	Patrimoni moble	Objecte
8240	176	Gegantons, o els Set savis de Grècia	Patrimoni moble	Objecte
8240	177	Els ceps	Patrimoni moble	Objecte
8240	178	Campanes de l'església parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Objecte
8240	179	Museu Viader	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	180	Placa commemorativa a Marc Mir i Capella	Patrimoni moble	Element urbà
8240	181	Monument a la Vellesa	Patrimoni moble	Element urbà
8240	182	Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la vellesa 13	Patrimoni immoble	Edifici
8240	183	Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 14	Patrimoni immoble	Edifici
8240	184	Plaça Nova	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	185	Escultura al cava "Brindis"	Patrimoni moble	Element urbà
8240	186	Escultura al cava "Volta de Raïm"	Patrimoni moble	Element urbà
8240	187	Escultura "Al·legoria al vi i la vinya"	Patrimoni moble	Element urbà
8240	188	Prensa de biga de la plaça Santiago Rusiñol	Patrimoni moble	Element urbà
8240	189	Escultura "A la sardana"	Patrimoni moble	Element urbà
8240	190	Monument a Anselm Clavé	Patrimoni moble	Element urbà
8240	191	Escultura a Lluís Companys	Patrimoni moble	Element urbà
8240	192	Escultura "Guardiola de sang"	Patrimoni moble	Element urbà
8240	193	Riu de Bitlles	Patrimoni natural	Zona d'interès

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	194	Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	Patrimoni documental	Fons d'imatges
8240	195	Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	Patrimoni documental	Fons d'imatges
8240	196	Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia del "Centro Documental de la Memoria Histórica"	Patrimoni documental	Fons documental
8240	197	Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu de la Corona d'Aragó	Patrimoni documental	Fons documental
8240	198	Fons documental i d'imatges de Santa Sadurní d'Anoia a la Cartoteca de Catalunya	Patrimoni documental	Fons documental
8240	199	Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	Patrimoni documental	Fons documental
8240	200	Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	Patrimoni documental	Fons documental
8240	201	Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vellesa 9	Patrimoni immoble	Edifici
8240	202	Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vellesa 7	Patrimoni immoble	Edifici
8240	203	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 4	Patrimoni immoble	Edifici
8240	204	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 3	Patrimoni immoble	Edifici
8240	205	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 2	Patrimoni immoble	Edifici
8240	206	Habitatge del carrer Montserrat 11	Patrimoni immoble	Edifici
8240	207	Prensa de la fassina de Can Guineu	Patrimoni moble	Objecte

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	208	Habitatge del carrer Sant Pere 8	Patrimoni immoble	Edifici
8240	209	Antigues caves i habitatge Lavernoya	Patrimoni immoble	Edifici
8240	210	Habitatge del carrer Sant Pere 24	Patrimoni immoble	Edifici
8240	211	Finestra de lluernia de l'antiga presó	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	212	Col·lecció de béns del Vinseum procedents de de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	213	Mural de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Element urbà
8240	214	Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic
8240	215	Casa del carrer Raval 3	Patrimoni immoble	Edifici
8240	216	Ball de la Remeiera	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	217	Casa del carrer Raval 9	Patrimoni immoble	Edifici
8240	218	Casa del carrer Raval 11	Patrimoni immoble	Edifici
8240	219	Casa del carrer Raval 22	Patrimoni immoble	Edifici
8240	220	Casa del carrer Raval 24	Patrimoni immoble	Edifici
8240	221	Casa del carrer Raval 29	Patrimoni immoble	Edifici
8240	222	Casa del carrer Fontanilles 12	Patrimoni immoble	Edifici
8240	223	Casa del carrer Torres i Bages 4	Patrimoni immoble	Edifici
8240	224	Habitatge del carrer Diputació 5	Patrimoni immoble	Edifici
8240	225	Habitatge del carrer Escayola 22	Patrimoni immoble	Edifici
8240	226	Edifici Marc Mir 3	Patrimoni immoble	Edifici
8240	227	Casa del carrer Sant Pere 5-7	Patrimoni immoble	Edifici

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	228	Casa del carrer Sant Pere 6	Patrimoni immoble	Edifici
8240	229	La Creu trencada	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	230	Casa del carrer Sant Antoni 27	Patrimoni immoble	Edifici
8240	231	El relat dels set savis	Patrimoni immaterial	Tradició oral
8240	232	El relat del roure de Cal Codorniu	Patrimoni immaterial	Tradició oral
8240	233	Edifici del carrer Sant Antoni 40	Patrimoni immoble	Edifici
8240	234	El Molinet	Patrimoni immoble	Edifici
8240	235	Creu de Cal Codorniu	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	236	Prensa i portadora de la Rambla Generalitat	Patrimoni moble	Element urbà
8240	237	Habitatge del carrer Sant Antoni 45	Patrimoni immoble	Edifici
8240	238	Habitatge del carrer Sant Antoni 84	Patrimoni immoble	Edifici
8240	239	Habitatge del carrer Sant Antoni 86	Patrimoni immoble	Edifici
8240	240	Habitatge del carrer Sant Antoni 89, o Cal Pentinet	Patrimoni immoble	Edifici
8240	241	El Centre	Patrimoni immoble	Edifici
8240	242	Fosses de la Guerra Civil espanyola al cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic
8240	243	Monòlit i placa dedicats a les víctimes de la Guerra Civil i de l'holocaust nazi.	Patrimoni moble	Element urbà
8240	244	Relotge de sol de la masia de can Llopart de les Alzines II	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	245	Casa Raventós	Patrimoni immoble	Edifici
8240	246	La Carrerada de la Cerdanya	Patrimoni immoble	Obra civil

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	247	Carrerada de can Castellví a Sant Sadurní	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	248	Carrerada de Collderes	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	249	Carrerada del Puig Cogull	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	250	El ball Rodó	Patrimoni immaterial	Música i dansa
8240	251	Cal Lisu	Patrimoni immoble	Edifici
8240	252	Camí ral de València	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	253	Via Augusta del Penedès	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	254	Camí del Riu	Patrimoni immoble	Obra civil
8240	255	Prensa de cargol Juvé i Camps	Patrimoni moble	Element urbà
8240	256	Col·lecció de maquinària per elaborar xocolata de Simon Coll	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	257	Fons bibliogràfic de la Biblioteca i arxiu Viader	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic
8240	258	Prensa de sagristia de la fassina de Can Guineu	Patrimoni moble	Objecte
8240	259	Casa de la plaça de l'Ajuntament 9	Patrimoni immoble	Edifici
8240	260	Col·lecció etnogràfica de les caves Blancher	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	261	Panteó de la família Ferrer	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	262	Panteó de la família Mestres	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	263	Panteó de la família Mir- Ragué	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	264	Panteó de la família Rossell	Patrimoni immoble	Element arquitectònic
8240	265	Col·lecció etnogràfica de les caves Recaredo	Patrimoni moble	Col·lecció
8240	266	Diablers Se m'n Refum	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

8240	267	Col·lecció etnogràfica de les caves Cordorniu	Patrimoni moble	Col·lecció
------	-----	--	-----------------	------------

Llistat amb ordenació per àmbit i tipologia:

Àmbit	Tipologia	Denominació	Núm. fitxa	
Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	Fons bibliogràfic de la Biblioteca i arxiu Viader	8240	257
Patrimoni documental	Fons d'imatges	Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	8240	194
Patrimoni documental	Fons d'imatges	Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	8240	195
Patrimoni documental	Fons documental	Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia	8240	22
Patrimoni documental	Fons documental	Arxiu parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	8240	127
Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia del "Centro Documental de la Memoria Histórica"	8240	196
Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu de la Corona d'Aragó	8240	197
Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental i d'imatges de Santa Sadurní d'Anoia a la Cartoteca de Catalunya	8240	198
Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	8240	199
Patrimoni documental	Fons documental	Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	8240	200
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Fires i festes de Sant Sadurní d'Anoia	8240	142
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Cavatast	8240	143

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa Major de Sant Sadurní d'Anoia	8240	144
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de l'Ajuntament	8240	145
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa major d'Espiells	8240	146
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa major de Can Catassús	8240	147
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri Vilarnau	8240	148
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa major de Monistrol d'Anoia	8240	149
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de Sant Antoni	8240	150
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de Montserrat	8240	151
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de l'Església	8240	152
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de la Diputació	8240	153
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri de Cavallers	8240	154
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del barri del Raval	8240	155
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Cavalcada de Reis	8240	156
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa de la Fil·loxera	8240	157
Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Festa del Corpus	8240	158

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	Diablers Se m'n Refum	8240	266
Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs a Sant Benet d'Espiells	8240	8
Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs a Sant Domènec de Guzmán	8240	16
Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs a Sant Sadurní	8240	19
Patrimoni immaterial	Música i dansa	Goigs del gloriós Sant Venat Màrtir	8240	20
Patrimoni immaterial	Música i dansa	Ball de la Remeiera	8240	216
Patrimoni immaterial	Música i dansa	El ball Rodó	8240	250
Patrimoni immaterial	Tradició oral	Llegenda de la campana de Sant Llop	8240	87
Patrimoni immaterial	Tradició oral	El relat dels set savis	8240	231
Patrimoni immaterial	Tradició oral	El relat del roure de Cal Codorniu	8240	232

Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Plaça de l'Ajuntament	8240	7
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Índex / Capella de l'Antic Hospital	8240	45
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Can Catassús	8240	100
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Masia Cal Mota	8240	101
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Caves Codorniu	8240	102

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Can Romeu dels Borrulls	8240	103
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Can Llopart de les Alzines	8240	104
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Can Mas de la Riera	8240	105
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Torre de la Pubilla	8240	110
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Habitatges del carrer Sant Antoni 29-31	8240	117
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Caves Castellblanch	8240	124
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Conjunt de nou cases entre mitgeres a Monistrol	8240	130
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Carrer de la Diputació	8240	131
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Cases del carrer Provença 14 i 16	8240	133
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Colònia Pons	8240	168
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Plaça Nova	8240	184
Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	8240	214
Patrimoni immoble	Edifici	Torre de la font del Mingo / Torre de les Aigües	8240	1
Patrimoni immoble	Edifici	Can Xurriu	8240	2
Patrimoni immoble	Edifici	Casa de la Vila	8240	3

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Mn. Fontanilles, 8	8240	5
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Mossèn Cinto Verdaguer, 11	8240	9
Patrimoni immoble	Edifici	Rectoria	8240	10
Patrimoni immoble	Edifici	Edifici del carrer de l'Hospital, 4 (Farmàcia)	8240	12
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer de l'Hospital, 19	8240	13
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Madurell	8240	14
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Josep Mestres	8240	17
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Formosa Ragué	8240	21
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca del bosc de la Torre de la Pubilla (n. 7)	8240	23
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca del Serral d'en Fontanals (n.1)	8240	24
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.2)	8240	25
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.3)	8240	26
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.4)	8240	27
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.5)	8240	28
Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de Les Serres (n.6)	8240	29

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Barraca de pedra seca de les Boïgues (n.9)	8240	30
Patrimoni immoble	Edifici	Can Guineu	8240	32
Patrimoni immoble	Edifici	Fassina de Can Guineu	8240	33
Patrimoni immoble	Edifici	Església parroquial de Sant Sadurní	8240	34
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Formosa	8240	35
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Mota	8240	36
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Lluís Mestres	8240	37
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Maria Sàbat	8240	38
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Massana	8240	39
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Gual	8240	40
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Calixtus	8240	41
Patrimoni immoble	Edifici	Hospital Fundació Ferrer i Sallés	8240	42
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Miró	8240	43
Patrimoni immoble	Edifici	Edifici Caixa de Pensions	8240	44
Patrimoni immoble	Edifici	Magatzems Santacana Roig / Cal Blay	8240	46

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Antigues escoles públiques	8240	47
Patrimoni immoble	Edifici	Ateneu Agrícola	8240	48
Patrimoni immoble	Edifici	Celler d'Espiells (Juve & Camps)	8240	49
Patrimoni immoble	Edifici	Caves Freixenet	8240	50
Patrimoni immoble	Edifici	Capella de Sant Benet d'Espiells	8240	51
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Mir	8240	52
Patrimoni immoble	Edifici	Can Ferrer del Mas	8240	53
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Hospital 14 - 18	8240	54
Patrimoni immoble	Edifici	Cases bessones del carrer de l'Hospital	8240	55
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer de l'Església 2	8240	56
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Campanar / Marc Mir	8240	57
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer del Dr. Escayola 2	8240	58
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer del Dr. Escayola 4	8240	59
Patrimoni immoble	Edifici	Can Pardas	8240	60
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Salvador Mota	8240	62

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 28	8240	63
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatges del carrer Raval 39-41	8240	64
Patrimoni immoble	Edifici	Can Carbó	8240	65
Patrimoni immoble	Edifici	Can Tubella	8240	66
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer del 1er. Homenatge a la Velleja 17 amb Montserrat 24	8240	67
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Casanovas	8240	68
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Escasans	8240	69
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Gabarró	8240	70
Patrimoni immoble	Edifici	Ca l'Almirall	8240	71
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer de la Diputació 39	8240	72
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer de la Diputació 42	8240	73
Patrimoni immoble	Edifici	Caves Miró	8240	74
Patrimoni immoble	Edifici	Magatzems Carbó	8240	75
Patrimoni immoble	Edifici	Caves Josep M. Raventós i Blanch	8240	76
Patrimoni immoble	Edifici	Edifici de la Rambla de la Generalitat 6 / carrer Vilafranca 18	8240	77

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Caves Gramona	8240	78
Patrimoni immoble	Edifici	Cava Juvé & Camps	8240	79
Patrimoni immoble	Edifici	Caves Montesquieu	8240	80
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Pau Francesc	8240	81
Patrimoni immoble	Edifici	Celler Vell Juvé & Camps	8240	82
Patrimoni immoble	Edifici	Masia principal de caves Marquès de Monistrol	8240	83
Patrimoni immoble	Edifici	Església de Santa Maria de Monistrol	8240	84
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Nadal	8240	89
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Salvador Gibert	8240	90
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Gibert	8240	91
Patrimoni immoble	Edifici	Pou de glaç de can Romeu dels Borrulls	8240	99
Patrimoni immoble	Edifici	Molí de l'Aixertell	8240	106
Patrimoni immoble	Edifici	Masoveria d'Espiells	8240	107
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Benach	8240	108
Patrimoni immoble	Edifici	Can Prunamala	8240	109

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Ca la Remei	8240	111
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Barber / Cal Joan del Badó	8240	112
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Canalets	8240	113
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Solà	8240	116
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Bagués	8240	118
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Botet	8240	119
Patrimoni immoble	Edifici	Casa dels Avis	8240	120
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Mas	8240	121
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Moliner	8240	122
Patrimoni immoble	Edifici	Casa Raul Mir	8240	123
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer de Sant Antoni 119	8240	125
Patrimoni immoble	Edifici	Masia can Xurriu	8240	126
Patrimoni immoble	Edifici	Cal Pere de la Munda	8240	129
Patrimoni immoble	Edifici	Casa de comparet del carrer Provença 12	8240	132
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la vellesa 13	8240	182

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 14	8240	183
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vellesa 9	8240	201
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vellesa 7	8240	202
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 4	8240	203
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 3	8240	204
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 2	8240	205
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Montserrat 11	8240	206
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Sant Pere 8	8240	208
Patrimoni immoble	Edifici	Antigues caves i habitatge Lavernoya	8240	209
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Sant Pere 24	8240	210
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 3	8240	215
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 9	8240	217
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 11	8240	218
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 22	8240	219
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 24	8240	220

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 29	8240	221
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Fontanilles 12	8240	222
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Torres i Bages 4	8240	223
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Diputació 5	8240	224
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Escayola 22	8240	225
Patrimoni immoble	Edifici	Edifici Marc Mir 3	8240	226
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Sant Pere 8	8240	208
Patrimoni immoble	Edifici	Antigues caves i habitatge Lavernoya	8240	209
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Sant Pere 24	8240	210
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 3	8240	215
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 9	8240	217
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 11	8240	218
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 22	8240	219
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 24	8240	220
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Raval 29	8240	221

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Fontanilles 12	8240	222
Patrimoni immoble	Edifici	Casa del carrer Torres i Bages 4	8240	223
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Diputació 5	8240	224
Patrimoni immoble	Edifici	Habitatge del carrer Escayola 22	8240	225
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Portal del capdavall de la vila	8240	4
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Escut de l'antiga Casa del Comú	8240	6
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relotge de sol de la Rectoria	8240	11
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Glorieta de la Miranda d'Espiells	8240	61
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Vilarnau	8240	96
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Dovella principal del portal de l'antiga caserna de la vila	8240	163
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Pica bugadera de can Ferrer del Mas	8240	164
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Panteó de la família Domènech	8240	165
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relotge de sol de Cal Mir de les Casetes	8240	166
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relotge de sol de la masia de can Llopart de les Alzines I	8240	167
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relotge de sol de cal Mota del Raval	8240	169

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relloiges de sol de can Romeu dels Borrulls	8240	170
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relloige de sol de cal Rusinés / ca l'Estruc	8240	171
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Finestra de lluern de l'antiga presó	8240	211
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	La Creu trencada	8240	229
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Creu de Cal Codorniu	8240	235
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Relloige de sol de la masia de can Llopart de les Alzines II	8240	244
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Panteó de la família Ferrer	8240	261
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Panteó de la família Mestres	8240	262
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Panteó de la família Mir- Ragué	8240	263
Patrimoni immoble	Element arquitectònic	Panteó de la família Rossell	8240	264
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Jaciment arqueològic plaça de Monistrol d'Anoia	8240	93
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Jaciment arqueològic de Sant Benet d'Espiells	8240	94
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Jaciment arqueològic de la Miranda d'Espiells	8240	95
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Jaciment arqueològic de la construcció de Vilarnau	8240	114
Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Jaciment arqueològic del Pont Vell	8240	161

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	Fosses de la Guerra Civil espanyola al cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	8240	242
Patrimoni immoble	Obra civil	Cementiri de Monistrol	8240	86
Patrimoni immoble	Obra civil	Cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	8240	92
Patrimoni immoble	Obra civil	Pont del torrent de Batlle Vell	8240	128
Patrimoni immoble	Obra civil	Pont de Lavernó	8240	162
Patrimoni immoble	Obra civil	La Carrerada de la Cerdanya	8240	246
Patrimoni immoble	Obra civil	Carrerada de can Castellví a Sant Sadurní	8240	247
Patrimoni immoble	Obra civil	Carrerada de Collderes	8240	248
Patrimoni immoble	Obra civil	Carrerada del Puig Cogull	8240	249
Patrimoni immoble	Obra civil	Camí ral de València	8240	252
Patrimoni immoble	Obra civil	Via Augusta del Penedès	8240	253
Patrimoni immoble	Obra civil	Camí del Riu	8240	254
Patrimoni mòble	Col·lecció	Col·lecció d'art municipal de Sant Sadurní d'Anoia	8240	18
Patrimoni mòble	Col·lecció	Col·lecció d'objectes etnogràfics de Sant Sadurní d'Anoia	8240	31

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció d'eines i maquinària agrària de l'Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	8240	88
Patrimoni moble	Col·lecció	Museu Viader	8240	179
Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció de béns del Vinseum procedents de de Sant Sadurní d'Anoia	8240	212
Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció de maquinària per elaborar xocolata de Simon Coll	8240	256
Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció etnogràfica de les caves Blancher	8240	260
Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció etnogràfica de les caves Recaredo	8240	265
Patrimoni moble	Col·lecció	Col·lecció etnogràfica de les caves Codorniu	8240	267
Patrimoni moble	Element urbà	Llambordes Stolpersteine de Sant Sadurní d'Anoia	8240	160
Patrimoni moble	Element urbà	Placa commemorativa a Marc Mir i Capella	8240	180
Patrimoni moble	Element urbà	Monument a la Vellesa	8240	181
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura al cava "Brindis"	8240	185
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura al cava "Volta de Raïm"	8240	186
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura "Al·legoria al vi i la vinya"	8240	187
Patrimoni moble	Element urbà	Prensa de biga de la plaça Santiago Rusiñol	8240	188
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura "A la sardana"	8240	189

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni moble	Element urbà	Monument a Anselm Clavé	8240	190
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura a Lluís Companys	8240	191
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura "Guardiola de sang"	8240	192
Patrimoni moble	Element urbà	Mural de Sant Sadurní d'Anoia	8240	213
Patrimoni moble	Element urbà	Prensa i portadora de la Rambla Generalitat	8240	236
Patrimoni moble	Element urbà	Monòlit i placa dedicats a les víctimes de la Guerra Civil i de l'holocaust nazi.	8240	243
Patrimoni moble	Element urbà	Monument a la Vellesa	8240	181
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura al cava "Brindis"	8240	185
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura al cava "Volta de Raïm"	8240	186
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura "Al·legoria al vi i la vinya"	8240	187
Patrimoni moble	Element urbà	Prensa de biga de la plaça Santiago Rusiñol	8240	188
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura "A la sardana"	8240	189
Patrimoni moble	Element urbà	Monument a Anselm Clavé	8240	190
Patrimoni moble	Element urbà	Escultura a Lluís Companys	8240	191
Patrimoni moble	Objecte	Campanes de l'església parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	8240	178

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Patrimoni moble	Objecte	Prensa de la fassina de Can Guineu	8240	207
Patrimoni moble	Objecte	Prensa de sagristia de la fassina de Can Guineu	8240	258

Patrimoni natural	Espècimen botànic	Roure de Can Codorniu	8240	115
Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	Jaciment paleontològic de Monistrol	8240	97
Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	Jaciment paleontològic de lumaquel·les de Sant Sadurní d'Anoia	8240	98
Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	Jaciment paleontològic del Serralet	8240	159
Patrimoni natural	Zona d'interès	Llac de Codorniu / Llac de Raventós i Blanch	8240	134
Patrimoni natural	Zona d'interès	Riera de Lavernó	8240	135
Patrimoni natural	Zona d'interès	Font del raval de Monistrol	8240	136
Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Cal Mota	8240	137
Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Fideué	8240	138
Patrimoni natural	Zona d'interès	Riu Anoia	8240	139
Patrimoni natural	Zona d'interès	La mina de Sant Benet d'Espiells	8240	140
Patrimoni natural	Zona d'interès	Font de Can Santet	8240	141
Patrimoni natural	Zona d'interès	Riu de Bitlles	8240	193

Llistat amb ordenació alfabètica segons la denominació del bé:

Denominació	Àmbit	Tipologia	Núm. fitxa	
Antigues caves i habitatge Lavernoya	Patrimoni immoble	Edifici	8240	209
Antigues escoles públiques	Patrimoni immoble	Edifici	8240	47
Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni documental	Fons documental	8240	22
Arxiu parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni documental	Fons documental	8240	127
Ateneu Agrícola	Patrimoni immoble	Edifici	8240	48
Ball de la Remeiera	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	216
Barraca de pedra seca de Les Serres (n.6)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	29
Barraca de pedra seca de les Boïgues (n.9)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	30
Barraca de pedra seca de Les Serres (n.2)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	25
Barraca de pedra seca de Les Serres (n.3)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	26
Barraca de pedra seca de Les Serres (n.4)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	27
Barraca de pedra seca de Les Serres (n.5)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	28
Barraca de pedra seca del bosc de la Torre de la Pubilla (n. 7)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	23
Barraca de pedra seca del Serral d'en Fontanals (n.1)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	24
Ca la Remei	Patrimoni immoble	Edifici	8240	111

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Ca l'Almirall	Patrimoni immoble	Edifici	8240	71
Cal Barber / Cal Joan del Badó	Patrimoni immoble	Edifici	8240	112
Cal Benach	Patrimoni immoble	Edifici	8240	108
Cal Calixtus	Patrimoni immoble	Edifici	8240	41
Cal Canalets	Patrimoni immoble	Edifici	8240	113
Cal Gual	Patrimoni immoble	Edifici	8240	40
Cal Lisu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	251
Cal Mir	Patrimoni immoble	Edifici	8240	52
Cal Mota	Patrimoni immoble	Edifici	8240	36
Cal Pau Francesc	Patrimoni immoble	Edifici	8240	81
Cal Pere de la Munda	Patrimoni immoble	Edifici	8240	129
Cal Solà	Patrimoni immoble	Edifici	8240	116
Camí del Riu	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	254
Camí ral de València	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	252
Campanes de l'església parroquial de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Objecte	8240	178
Can Carbó	Patrimoni immoble	Edifici	8240	65
Can Catassús	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	100
Can Ferrer del Mas	Patrimoni immoble	Edifici	8240	53
Can Guineu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	32
Can Llopart de les Alzines	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	104

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Can Mas de la Riera	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	105
Can Pargas	Patrimoni immoble	Edifici	8240	60
Can Prunamala	Patrimoni immoble	Edifici	8240	109
Can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	103
Can Tubella	Patrimoni immoble	Edifici	8240	66
Can Xurriu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	2
Capella de Sant Benet d'Espiells	Patrimoni immoble	Edifici	8240	51
Carrer de la Diputació	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	131
Carrerada de can Castellví a Sant Sadurní	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	247
Carrerada de Collderes	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	248
Carrerada del Puig Cogull	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	249
Casa Bagués	Patrimoni immoble	Edifici	8240	118
Casa Botet	Patrimoni immoble	Edifici	8240	119
Casa Casanovas	Patrimoni immoble	Edifici	8240	68
Casa de comparet del carrer Provença 12	Patrimoni immoble	Edifici	8240	132
Casa de la plaça de l'Ajuntament 9	Patrimoni immoble	Edifici	8240	259
Casa de la Vila	Patrimoni immoble	Edifici	8240	3
Casa del carrer Campanar / Marc Mir	Patrimoni immoble	Edifici	8240	57
Casa del carrer de la Diputació 39	Patrimoni immoble	Edifici	8240	72

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Casa del carrer de la Diputació 42	Patrimoni immoble	Edifici	8240	73
Casa del carrer de l'Església 2	Patrimoni immoble	Edifici	8240	56
Casa del carrer de l'Hospital, 19	Patrimoni immoble	Edifici	8240	13
Casa del carrer del 1er. Homenatge a la Vella 17 amb Montserrat 24	Patrimoni immoble	Edifici	8240	67
Casa del carrer del Dr. Escayola 2	Patrimoni immoble	Edifici	8240	58
Casa del carrer del Dr. Escayola 4	Patrimoni immoble	Edifici	8240	59
Casa del carrer Fontanilles 12	Patrimoni immoble	Edifici	8240	222
Casa del carrer Hospital 14 - 18	Patrimoni immoble	Edifici	8240	54
Casa del carrer Mn. Fontanilles, 8	Patrimoni immoble	Edifici	8240	5
Casa del carrer Mossèn Cinto Verdagué, 11	Patrimoni immoble	Edifici	8240	9
Casa del carrer Raval 11	Patrimoni immoble	Edifici	8240	218
Casa del carrer Raval 22	Patrimoni immoble	Edifici	8240	219
Casa del carrer Raval 24	Patrimoni immoble	Edifici	8240	220
Casa del carrer Raval 28	Patrimoni immoble	Edifici	8240	63
Casa del carrer Raval 29	Patrimoni immoble	Edifici	8240	221
Casa del carrer Raval 3	Patrimoni immoble	Edifici	8240	215
Casa del carrer Raval 9	Patrimoni immoble	Edifici	8240	217
Casa del carrer Sant Antoni 27	Patrimoni immoble	Edifici	8240	230
Casa del carrer Sant Pere 5-7	Patrimoni immoble	Edifici	8240	227
Casa del carrer Sant Pere 6	Patrimoni immoble	Edifici	8240	228

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Casa del carrer Torres i Bages 4	Patrimoni immoble	Edifici	8240	223
Casa dels Avis	Patrimoni immoble	Edifici	8240	120
Casa Esclasans	Patrimoni immoble	Edifici	8240	69
Casa Formosa	Patrimoni immoble	Edifici	8240	35
Casa Formosa Ragué	Patrimoni immoble	Edifici	8240	21
Casa Gabarró	Patrimoni immoble	Edifici	8240	70
Casa Gibert	Patrimoni immoble	Edifici	8240	91
Casa Josep Mestres	Patrimoni immoble	Edifici	8240	17
Casa Lluís Mestres	Patrimoni immoble	Edifici	8240	37
Casa Madurell	Patrimoni immoble	Edifici	8240	14
Casa Maria Sàbat	Patrimoni immoble	Edifici	8240	38
Casa Mas	Patrimoni immoble	Edifici	8240	121
Casa Massana	Patrimoni immoble	Edifici	8240	39
Casa Miró	Patrimoni immoble	Edifici	8240	43
Casa Moliner	Patrimoni immoble	Edifici	8240	122
Casa Nadal	Patrimoni immoble	Edifici	8240	89
Casa Raul Mir	Patrimoni immoble	Edifici	8240	123
Casa Raventós	Patrimoni immoble	Edifici	8240	245
Casa Salvador Gibert	Patrimoni immoble	Edifici	8240	90
Casa Salvador Mota	Patrimoni immoble	Edifici	8240	62
Cases bessones del carrer de l'Hospital	Patrimoni immoble	Edifici	8240	55

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Cases del carrer Provença 14 i 16	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	133
Cava Juvé & Camps	Patrimoni immoble	Edifici	8240	79
Cavalcada de Reis	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	156
Cavatast	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	143
Caves Castellblanch	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	124
Caves Codorniu	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	102
Caves Freixenet	Patrimoni immoble	Edifici	8240	50
Caves Gramona	Patrimoni immoble	Edifici	8240	78
Caves Josep M. Raventós i Blanch	Patrimoni immoble	Edifici	8240	76
Caves Miró	Patrimoni immoble	Edifici	8240	74
Caves Montesquieu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	80
Celler d'Espiells (Juvé & Camps)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	49
Celler Vell Juvé & Camps	Patrimoni immoble	Edifici	8240	82
Cementiri de Monistrol	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	86
Cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	92
Col·lecció d'art municipal de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	18
Col·lecció de béns del Vinseum procedents de de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	212
Col·lecció de maquinària per elaborar xocolata de Simon Coll	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	256

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Col·lecció d'eines i maquinària agrària de l'Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	88
Col·lecció d'objectes etnogràfics de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	31
Col·lecció etnogràfica de les caves Blancher	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	260
Col·lecció etnogràfica de les caves Recaredo	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	265
Col·lecció etnogràfica de les caves Codorniu	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	267
Colònia Pons	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	168
Conjunt de nou cases entre mitgeres a Monistrol	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	130
Creu de Cal Codorniu	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	235
Diablers Se m'n Refum	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	266
Dovella principal del portal de l'antiga caserna de la vila	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	163
Edifici Caixa de Pensions	Patrimoni immoble	Edifici	8240	44
Edifici de la Rambla de la Generalitat 6 / carrer Vilafranca 18	Patrimoni immoble	Edifici	8240	77
Edifici del carrer de l'Hospital, 4 (Farmàcia)	Patrimoni immoble	Edifici	8240	12
Edifici del carrer Sant Antoni 40	Patrimoni immoble	Edifici	8240	233
Edifici Marc Mir 3	Patrimoni immoble	Edifici	8240	226

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

El ball Rodó	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	250
El Centre	Patrimoni immoble	Edifici	8240	241
El Gegant i la Geganta de Sant Sadurní	Patrimoni moble	Objecte	8240	15
El Molinet	Patrimoni immoble	Edifici	8240	234
El relat del roure de Cal Codorniu	Patrimoni immaterial	Tradició oral	8240	232
El relat dels set savis	Patrimoni immaterial	Tradició oral	8240	231
Els ceps	Patrimoni moble	Objecte	8240	177
Escola Agrària de Viticultura i Enologia, Mercè Rossell i Domènech	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	214
Escultura "A la sardana"	Patrimoni moble	Element urbà	8240	189
Escultura "Al·legoria al vi i la vinya"	Patrimoni moble	Element urbà	8240	187
Escultura "Guardiola de sang"	Patrimoni moble	Element urbà	8240	192
Escultura a Lluís Companys	Patrimoni moble	Element urbà	8240	191
Escultura al cava "Brindis"	Patrimoni moble	Element urbà	8240	185
Escultura al cava "Volta de Raïm"	Patrimoni moble	Element urbà	8240	186
Escut de l'antiga Casa del Comú	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	6
Església de Santa Maria de Monistrol	Patrimoni immoble	Edifici	8240	84
Església parroquial de Sant Sadurní	Patrimoni immoble	Edifici	8240	34
Fassina de Can Guineu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	33

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Festa de la Fil·loxera	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	157
Festa del barri de Cavallers	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	154
Festa del barri de la Diputació	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	153
Festa del barri de l'Ajuntament	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	145
Festa del barri de l'Església	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	152
Festa del barri de Montserrat	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	151
Festa del barri de Sant Antoni	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	150
Festa del barri del Raval	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	155
Festa del barri Vilarnau	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	148
Festa del Corpus	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	158
Festa major de Can Catassús	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	147
Festa major de Monistrol d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	149
Festa Major de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	144
Festa major d'Espiells	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	146
Finestra de lluern de l'antiga presó	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	211

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Fires i festes de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immaterial	Manifestació festiva	8240	142
Fons bibliogràfic de la Biblioteca i arxiu Viader	Patrimoni documental	Fons bibliogràfic	8240	257
Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	Patrimoni documental	Fons d'imatges	8240	194
Fons d'imatges de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	Patrimoni documental	Fons d'imatges	8240	195
Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès	Patrimoni documental	Fons documental	8240	199
Fons documental de Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu Nacional de Catalunya	Patrimoni documental	Fons documental	8240	200
Fons documental i d'imatges de Santa Sadurní d'Anoia a la Cartoteca de Catalunya	Patrimoni documental	Fons documental	8240	198
Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia a l'Arxiu de la Corona d'Aragó	Patrimoni documental	Fons documental	8240	197
Fons documental sobre Sant Sadurní d'Anoia del "Centro Documental de la Memoria Histórica"	Patrimoni documental	Fons documental	8240	196
Font de Cal Mota	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	137
Font de Can Santet	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	141
Font de Fideuè	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	138
Font del raval de Monistrol	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	136

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Fosses de la Guerra Civil espanyola al cementiri de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	242
Gegantons, o els Set savis de Grècia	Patrimoni moble	Objecte	8240	176
Glorieta de la Miranda d'Espiells	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	61
Goigs a Sant Benet d'Espiells	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	8
Goigs a Sant Domènec de Guzmán	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	16
Goigs a Sant Sadurní	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	19
Goigs del gloriós Sant Venat Màrtir	Patrimoni immaterial	Música i dansa	8240	20
Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vella 7	Patrimoni immoble	Edifici	8240	202
Habitatge de la plaça del Primer Homenatge a la Vella 9	Patrimoni immoble	Edifici	8240	201
Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vella 2	Patrimoni immoble	Edifici	8240	205
Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vella 3	Patrimoni immoble	Edifici	8240	204
Habitatge de la plaça Primer Homenatge a la Vella 4	Patrimoni immoble	Edifici	8240	203
Habitatge del carrer de Sant Antoni 119	Patrimoni immoble	Edifici	8240	125
Habitatge del carrer Diputació 5	Patrimoni immoble	Edifici	8240	224
Habitatge del carrer Escayola 22	Patrimoni immoble	Edifici	8240	225
Habitatge del carrer Montserrat 11	Patrimoni immoble	Edifici	8240	206
Habitatge del carrer Sant Antoni 45	Patrimoni immoble	Edifici	8240	237

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Habitatge del carrer Sant Antoni 84	Patrimoni immoble	Edifici	8240	238
Habitatge del carrer Sant Antoni 86	Patrimoni immoble	Edifici	8240	239
Habitatge del carrer Sant Antoni 89, o Cal Pentinet	Patrimoni immoble	Edifici	8240	240
Habitatge del carrer Sant Pere 24	Patrimoni immoble	Edifici	8240	210
Habitatge del carrer Sant Pere 8	Patrimoni immoble	Edifici	8240	208
Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la vellesa 13	Patrimoni immoble	Edifici	8240	182
Habitatges de la plaça Primer Homenatge a la Vellesa 14	Patrimoni immoble	Edifici	8240	183
Habitatges del carrer Raval 39-41	Patrimoni immoble	Edifici	8240	64
Habitatges del carrer Sant Antoni 29-31	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	117
Hospital Fundació Ferrer i Sallés	Patrimoni immoble	Edifici	8240	42
Índex / Capella de l'Antic Hospital	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	45
Jaciment arqueològic de la construcció de Vilarnau	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	114
Jaciment arqueològic de la Miranda d'Espiells	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	95
Jaciment arqueològic de Sant Benet d'Espiells	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	94
Jaciment arqueològic del Pont Vell	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	161
Jaciment arqueològic plaça de Monistrol d'Anoia	Patrimoni immoble	Jaciment arqueològic	8240	93

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Jaciment paleontològic de lumaquelles de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	8240	98
Jaciment paleontològic de Monistrol	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	8240	97
Jaciment paleontològic del Serralet	Patrimoni natural	Jaciment paleontològic	8240	159
La Bèstia	Patrimoni moble	Objecte	8240	172
La Carrerada de la Cerdanya	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	246
La Creu trencada	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	229
La Fil·loxera	Patrimoni moble	Objecte	8240	173
La mina de Sant Benet d'Espiells	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	140
Les fil·loxeretes	Patrimoni moble	Objecte	8240	174
Llac de Codorniu / Llac de Raventós i Blanch	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	134
Llambordes Stolpersteine de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Element urbà	8240	160
Llegenda de la campana de Sant Llop	Patrimoni immaterial	Tradició oral	8240	87
Magatzems Carbó	Patrimoni immoble	Edifici	8240	75
Magatzems Santacana Roig / Cal Blay	Patrimoni immoble	Edifici	8240	46
Masia Cal Mota	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	101
Masia can Xurriu	Patrimoni immoble	Edifici	8240	126
Masia principal de caves Marquès de Monistrol	Patrimoni immoble	Edifici	8240	83

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Masoveria d'Espiells	Patrimoni immoble	Edifici	8240	107
Molí de l'Aixertell	Patrimoni immoble	Edifici	8240	106
Monòlit i placa dedicats a les víctimes de la Guerra Civil i de l'holocaust nazi.	Patrimoni moble	Element urbà	8240	243
Monument a Anselm Clavé	Patrimoni moble	Element urbà	8240	190
Monument a la Vellesa	Patrimoni moble	Element urbà	8240	181
Mural de Sant Sadurní d'Anoia	Patrimoni moble	Element urbà	8240	213
Museu Viader	Patrimoni moble	Col·lecció	8240	179
Nans del ball dels pagesos	Patrimoni moble	Objecte	8240	175
Panteó de la família Domènech	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	165
Panteó de la família Ferrer	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	261
Panteó de la família Mestres	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	262
Panteó de la família Mir- Ragué	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	263
Panteó de la família Rossell	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	264
Pica bugadera de can Ferrer del Mas	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	164
Placa commemorativa a Marc Mir i Capella	Patrimoni moble	Element urbà	8240	180
Plaça de l'Ajuntament	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	7
Plaça Nova	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	184

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Pont de Lavernó	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	162
Pont del torrent de Batlle Vell	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	128
Portal del capdavall de la vila	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	4
Pou de glaç de can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Edifici	8240	99
Prensa de biga de la plaça Santiago Rusiñol	Patrimoni moble	Element urbà	8240	188
Prensa de cargol Juvé i Camps	Patrimoni moble	Element urbà	8240	255
Prensa de la fassina de Can Guineu	Patrimoni moble	Objecte	8240	207
Prensa de sagristia de la fassina de Can Guineu	Patrimoni moble	Objecte	8240	258
Prensa i portadora de la Rambla Generalitat	Patrimoni moble	Element urbà	8240	236
Rectoria	Patrimoni immoble	Edifici	8240	10
Relotge de sol de Cal Mir de les Casetes	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	166
Relotge de sol de cal Mota del Raval	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	169
Relotge de sol de cal Rusinés / ca l'Estruc	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	171
Relotge de sol de la masia de can Llopart de les Alzines I	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	167
Relotge de sol de la masia de can Llopart de les Alzines II	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	244
Relotge de sol de la Rectoria	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	11

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

Relotges de sol de can Romeu dels Borrulls	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	170
Riera de Lavernó	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	135
Riu Anoia	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	139
Riu de Bitlles	Patrimoni natural	Zona d'interès	8240	193
Roure de Can Codorniu	Patrimoni natural	Espècimen botànic	8240	115
Torre de la font del Mingo / Torre de les Aigües	Patrimoni immoble	Edifici	8240	1
Torre de la Pubilla	Patrimoni immoble	Conjunt arquitectònic	8240	110
Via Augusta del Penedès	Patrimoni immoble	Obra civil	8240	253
Vilarnau	Patrimoni immoble	Element arquitectònic	8240	96

3.2.ELEMENTS NO FITXATS

Àmbit	Tipologia	Nom	Motiu no inclusió
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Cases de Cal Rafael Paleta	Apareix a l'inventari del COAC i a l'IPA. Desaparegut, edifici de 1883 substituït per bloc nou.
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Barraca de vinya 8 Codi: 4833 (wikipedra)	Informada com a desapareguda per Joan Gost de l'Associació Pedra i Paisatge de Sant Sadurn d'Anoia, l'any 2013.
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Molí d'en Guineu	Terme municipal de Subirats.
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Pisos de Joan de l'Aigua	Apareix a l'inventari del COAC, desapareguts, edifici de 1883 substituïda per bloc nou (1998).
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Tipologia de casa de comparet: Cal Tretzes, Cal Pau, Cal Peret Bord	Apareix a l'inventari del COAC, desaparegut, el número 47 ja no es correspon al número actual (seria el 71, 73...).
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Tipologia de cases de comparets: cases Montardit	Apareix a l'inventari del COAC, era el número 58, ja no es correspon al número actual. Desaparegut.
1.Patrimoni immoble	1.1 Edifici	Cal Bosch /Casa Montardit	Carrer Montserrat 14, apareix a l'IPAC (2881), actualment (octubre 2025) s'està aixecant un edifici nou.
2. Patrimoni moble	2.3 Col·leccions	Col·lecció màquines i eines per elaborar cava	No s'ha pogut accedir-hi.
2. Patrimoni moble	2.3 Col·leccions	Col·lecció màquines i eines per elaborar cava	No s'ha pogut accedir-hi.
5 .Patrimoni natural	5.3.- Jaciment paleontològic	Can Batista	Consta a l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic com a pertanyent a Sant Sadurní, però està situat al municipi de Subirats. Registrat al seu Mapa de Patrimoni.

BIBLIOGRAFIA

- AJUNTAMENT DE SANT SADURNÍ D'ANOIA. (2008). "L'arc del pont romà reconstruït i reubicat al seu antic emplaçament". *Casa de la Vila*. Butlletí municipal de 01-04-2008, p. 8.
- AMORÓS I CUNILLERA, INDA (1995). "L'obra dels homenatges a la vellesa de la Caixa de Pensions i el museu dels homenatges de Sant Sadurní", a *Miscel·lània penedesenca*, 1995, vol. 19, p. 9-38.
- ARAGONÈS, Josep Maria (1986). Notícia històrica de l'església de Sant Benet d'Espiells. El vot de poble de Sant Benet d'Espiells. Festa de Sant Benet.
- BALLESTA, Carme; ROMEU Antoni i ROVIRA, Ramon (2021). Marc Mir, Memòria d'una vida. Gràfiques del Foix S.L. Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- BARBERÀ, Xavier (2019). Aiguats, inundacions i riudes originats a la conca del riu Anoia al segle XIX, *Miscel·lània Aqualatensia* 18, 39-64.
- BERMÚDEZ, Xavier (2006). Estudi històric-arqueològic de la Torre de la Font del Mingo –o Torre de les Aigües- (Sant Sadurní d'Anoia, Alt Penedès).
- BLANCHER, Cava (2014). *Catàleg de les caves*. Sant Sadurní d'Anoia. Cava Blancher.
- BORRELL, Santi (2016). Història del cava. Sant Sadurní d'Anoia. Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- BOSCH, J.M.; VALLÈS, J. (1987). La Miranda d'Espiells. Memòria de l'excavació arqueològica de l'any 1987 a una necròpolis de turó aïllat (Sant Sadurní d'Anoia). Mem. Núm. 204.
- BOSCH, Josep M.; VALLÈS, Jordi (1988). La Miranda, una necròpolis medieval de turó aïllat al Penedès, *Miscel·lània Penedesenca*, Vol. 11, pp. 101-114.
- BPU. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) (2010). *Annexes a les normes. Annex III. Catàleg d'edificis i conjunts urbans a protegir per raons del seu valor cultural*, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- CABAÑAS, Núria (2023). Inventari de la col·lecció d'objectes de Can Mas de la Riera. Memòria tècnica. Sant Sadurní d'Anoia.
- Casa de la Vila (2021). "L'arxiu municipal enllesteix el seu trasllat", a *Casa de la vila*, núm. 88. Departament de Comunicació de l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, p. 4.
- CASANOVAS, Remei (1999). "La Creu Trencada". Gàrgola n. 10. Centre d'Estudis Sadurninencs.
- CATALÀ, Pere et al. (1971). Els castells catalans, Vol. III. Ed. Rafael Dalmau. Barcelona. p. 764.
- CENTRE D'ESTUDIS SADURNINENCS (2013). Sant Sadurní d'Anoia: recull gràfic 1861-1975. Col·lecció L'Abans. Editorial Efadós. El Papiol.
- Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC). *Inventari de Sant Sadurní d'Anoia*, Arxiu Històric d'urbanisme, arquitectura i disseny.
- CÓRDOBA, Manel (1999). Les Fonts del Penedès i els seus voltants, 2a part, El Cargol Publicacions.
- CORREDOR MATHEROS, J. i MONTANER, J.M. (1984). Arquitectura industrial a Catalunya. Del 1732 al 1929. Caixa de Barcelona, Barcelona, pp. 160- 165.

- COSTA, Montserrat (1995). "Fortificació de la vila de Sant Sadurní d'Anoia durant la Tercera Guerra Carlina (1872-1876)". Miscel·lània penedesenca, vol. 19, pp. 39-56.
- CRUANYES Joan; CLAVER, Llibert; ADELL, Joan-Albert (1992). *Catalunya Romànica*. El Penedès i l'Anoia. (1992). Volum XIX. Enciclopèdia Catalana.
- CUBELES, Albert (1991). Urbanisme i arquitectura a Sant Sadurní d'Anoia (1865-1923). Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia. L'Avenç, p.72
- DD.AA (2004). *Rel·lotges de sol de Catalunya: un patrimoni per descobrir*. Efadós. El Papiol.
- DD.AA (2006). Parròquia de Sant Sadurní, 300 anys d'Història. 1705-2005. Parròquia de Sant Sadurní. Institució Cultural "La Llar".
- DDAA. (2015). Un Penedès poc conegut 36 anys després. Exposició homenatge a Joan Virella. AE Atalaia.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA (2006). *Auditoria ambiental municipal de Sant Sadurní d'Anoia. Diagnosi ambiental. Abril 2006*, Diputació de Barcelona, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, Fundació Bosch i Gimpera – Universitat de Barcelona.
- FERRAN, Antoni (dir. i coord.) (2005). El Pla Director Supramunicipal de Sostenibilitat de la Mancomunitat de Municipis de l'Alt Penedès. Consell Assessor del Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya, el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i l'Àrea de Medi Ambient de la Diputació de Barcelona.
- FOLCH, C.; GIBERT, J.(2006-2007). Memòria de les prospeccions arqueològiques a la Conca mitjana del riu Anoia. 15 abril-31 desembre 2006 i 22 gener - 31 maig 2007. Mem. Núm. 8035.
- FORNS, Maria i FORNS Lluís (1973). Breu estudi sobre les masies de l'entorn de Sant Sadurní d'Anoia. Impressió: Tipografia Empòrium SA, Barcelona.
- GEDEN, Grup d'Estudi i Difusió de l'Entorn Natural (2007). Informe final de seguiment del projecte del Llac de Can Codorniu, Projecte en conveni amb l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, Sant Sadurní d'Anoia.
- GEDEN, Grup d'Estudi i Difusió de l'Entorn Natural (2008). Informe final de seguiment del projecte del Llac de Can Codorniu, Projecte en conveni amb l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, Sant Sadurní d'Anoia.
- GEDEN, Grup d'Estudi i Difusió de l'Entorn Natural (2009). Informe final de seguiment del projecte del Llac de Can Codorniu, Projecte en conveni amb l'Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia, Sant Sadurní d'Anoia.
- GIMENO, Francisca (1973). *Patrimoni de Can Guineu de Sant Sadurní d'Anoia*. Tesi doctoral inèdita. Universitat de Barcelona.
- LACUESTA, Raquel (2009). *Catedrals del vi: arquitectura i paisatge*. Angle: Fundació Caixa Manresa. Manresa.
- LACUESTA, Raquel (coord.) (1990). Com i per a qui restaurem. Objectius, mètodes i difusió de la restauració monumental. Memòria 1985-1989. Institut d'Edicions de la Diputació de Barcelona.
- LLORAC I SANTÍS, Salvador (1988). "Subirats. Visió general d'un municipi de l'Alt Penedès". Ed. Ajuntament de Subirats, p. 272.

- LLORAC, Salvador (1980). El pou de glaç de Can Romeu dels Borrulls, a *Olerdulae*, 10, Museu de Vilafranca, Vilafranca del Penedès.
- LLORAC, Salvador (1994). “ La parròquia i església de Sant Sadurní d'Anoia, olim Subirats, des dels seus orígens fins al moment actual”, a *Miscel·lània Penedesenca* 1994, vol. 19.
- LLORAC, Salvador (1995). El pou de glaç de Can Romeu dels Borrulls fet entre 1677-1678, *Gàrgola*, núm. 5.
- LLORAC, Salvador (2017). *Sant Sadurní d'Anoia. Fonaments Identitaris. Selecció de treballs publicats entre els anys 1979 i 2015 per Salvador Llorac i Santis*, El Cep i la Nansa, Vilanova i la Geltrú.
- MARGALL, Meritxell; MIRALLES, Jordi (2020). *Informe tècnic. Camí del riu*, Oficina Tècnica de Planificació i Anàlisi Territorial, Àrea de Territori i Sostenibilitat, Diputació de Barcelona.
- MARRUGAT, Ramon (2023). Narracions llegendàries del Penedès. Edicions i Propostes Culturals Andana, SL. Vilafranca del Penedès.
- MOLIST, Núria (2014). La fortificación tardorrepublikana de Olèrdola y el control del acceso Norte a Tarraco, dins de F. Sala, J. Moratalla (eds.). *Las guerras civiles romanas en Hispania. Una revisión histórica des de la Contestania*, Universitat d'Alacant.
- PALET, Josep Maria (2005). Estructuras agrarias en el territorio de Tarraco (Tarragona): organización y dinámica del paisaje en época romana, dins de Bouet, A., Verdin, F. (dir.) (2005). *Territoires et paysages de l'âge du fer au Moyen Âge: Mélanges offerts à Philippe Leveau*, Ausonius Editions, Florència, pp. 213-226.
- PINYOL, Josep; RIERA, Francesc (2023). El Pou de glaç de Can Romeu dels Borrulls. Sant Sadurní d'Anoia, Publicacions de l'Arxiu Municipal, Gràfiques Mateu, Sant Sadurní d'Anoia.
- Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) (2010a). *Annex IV. Inventari de masies i cases rurals*, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) (2010b). *Annex IB. Catàleg de béns d'interès cultural*, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) (2010c). *Memòria justificativa de l'ordenació. Tràmit del pla i participació ciutadana. Mobilitat urbana. Memòria social de la revisió del planejament de Sant Sadurní. Memòria financera de la revisió. Programa d'actuació urbanística municipal*, Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia.
- PUIG, Cristina A. (2023). Fons d'Art Municipal. Publicacions de l'Arxiu Municipal. Ajuntament de Sant Sadurní.
- QUEROL, Carles (2001). Viatge iconogràfic al segle XX. Sant Sadurní d'Anoia. Ramon Nadal, editor
- ROIG, F. Xavier (2022). Sant Benet d'Espiells. Publicacions de l'Arxiu Municipal. Sant Sadurní d'Anoia.
- ROIG, Glòria; BALLESTA, Carme (1995). “Els noms dels carrers de la vila de Sant Sadurní”, a *Miscel·lània Penedesenca* 1994, vol. 19

- ROMEU, Antoni (1996). *Sant Sadurní, entre el Sexenni i la Restauració (1867-1904)*. Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia: Institut d'Estudis Penedesencs, Sant Sadurní d'Anoia.
- ROSAS, Hermógenes (2005). Contaminación de sedimentos del rio Anoia por metales pesados, UPB-Investigación & desarrollo 5, vol. 2, 103-116.
- ROSSELLÓ, Joan (1978). "L'arquitectura de l'eclecticisme i el modernisme a Sant Sadurní d'Anoia", a Fires i Festes, 1978.
- ROSSELLÓ, Joan (1978). Fitxes del Patrimoni Arquitectònic a l'Arxiu Històric d'Urbanisme, Arquitectura i Disseny del COAC.
- ROSSELLÓ, JOAN, MORERA, LLUIS (1988). "L'arquitectura paperera al Penedès. Un patrimoni oblidat". a Miscel·lània Penedesenca 1988
- ROVIRA, Joan; MIRALLES, Ferran (1999): Camins de transhumància al Penedès i al Garraf. Aproximació a les velles carrerades per on els muntanyesos i els seus ramats baixaven dels Pirineus a la marina, Associació d'Amics dels Camins Ramaders, Vilafranca del Penedès.
- SADURNÍ, Pere (2001). Folklore del Penedès. Volum II. Edita: Fundació Caixa Penedès.
- SALES, Jordina (2007). Esglésies tardo antigues a Catalunya (segles IV-VII): els exemples de l'Anoia, el Bages, el Baix Llobregat, el Garraf i el Penedès. Una valoració territorial, dins de O. Achón, P. de Vingo, T. Juárez, J. Miquel, J. Pinar (eds.). *Taula rodona, Esparreguera-Montserrat*, pp. 67-85.
- SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE SANT SADURNÍ D'ANOIA (2004). Sant Sadurní d'Anoia. Col. Imatges i Records. Viena edicions, Barcelona.
- SOLANS, Joan Antoni (2010) POUM. Annexes a les normes. Annex III Catàleg d'edificis i conjunts urbans a protegir per raons del seu valor cultural.
- TORELLÓ, Pelegrí (1909). Monografía Histórica-Pintoresca de la Vila de Sant Sadurní d'Anoia, Impremta de Francisco X. Altés y Alabart, Barcelona.
- TUBAU, Albert (2015). Arqueologia industrial al Penedès.
- VIADER, Ramon (2017). Viader, nissaga de metges i apotecaris. Rubes Editorial. Barcelona.
- Vives, M. (2007). L'evolució històrica de la xarxa viària entre el Llobregat i el Foix. De l'època romana fins el tercer decenni del segle XX, Tesi Doctoral dirigida per la Dra. Rosario Navarro Sáez i el Dr. Joan Vilà-Valentí, Barcelona.

WEBGRAFIA

- Ajuntament de Sant Sadurní d'Anoia <https://santsadurni.cat/>
- Arxiu comarcal de l'Alt Penedès
https://xac.gencat.cat/ca/llista_arxius_comarcals/alt_penedes/
- Arxiu Nacional de Catalunya <https://anc.gencat.cat/ca/inici/>
- Blog Carles Querol <https://carlesquerol.wordpress.com>
- Portal de Archivos Espanyoles <https://pares.mcu.es/>
- Arquitectura Modernista <https://www.arquitecturamodernista.cat>

- L'Espai Digital de l'Arquitectura Catalana Moderna i Contemporània
<https://www.arquitecturacatalana.cat/ca>
L'Arxiu Municipal de Sant Sadurní d'Anoia:
https://santsadurni.cat/ARXIUS/Serveis/comunicacio/casadelavila/Casadelavila_88_baixa.pdf <https://santsadurni.cat/arxiu>
- Banc de la Memòria Democràtica <https://banc.memoria.gencat.cat>
- Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya <https://www.bestiari.cat/figura/la-bestia/>
- Diablers de Sant Sadurní d'Anoia <https://semnrefum.cat/>
- Les campanes de Sant Sadurní d'Anoia
<https://campaners.com/php/totes.php?numer=1376>
- El camí del riu <https://www.elcamidelriu.cat/>
- Camins ramaders <https://agricultura.gencat.cat/ca/ambits/medi-natural/camins-ramaders/>
- Cartoteca de Catalunya <https://cartotecadigital.icgc.cat>
- El Castell de Vilarnau <https://lafurapenedes.cat/el-castell-de-vilarnau/>
- Catalunya Romànica <https://www.enciclopedia.cat/catalunya-romanica/el-penedes>
- Cel·la de Santa Maria i Sant Joan de Monistrol d'Anoia
<https://www.monestirs.cat/monst/altpe/ap22moni.htm>
- Cementiri de Sant Sadurní d'Anoia <https://www.patrimonifunerari.cat/mapa-funerari-de-catalunya/mapa-funerari-de-lanoia/el-cementiri-de-sant-sadurni-danoia-comarca-de-lalt-penedes-i-santa-cecilia/>
- Escola Agrària de Viticultura i Enologia Mercè Rossell i Domènech
<https://agora.xtec.cat/esc-mrossell/historia/>
- Gegants de Sant Sadurní d'Anoia <https://gegantcat.com/fitxa/gegants-de-sant-sadurni-danoia>
- Goigs a sant Benet. Espiells, a Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès, Barcelona)
<https://algunsgoigs.blogspot.com/2017/10/goigs-sant-benet-espiells-sant-sadurni.html>
- Goigs a sant Domènec de Guzmán. Monistrol d'Anoia, a Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès, Barcelona) <https://algunsgoigs.blogspot.com/2019/09/goigs-sant-domenec-de-guzman-monistrol.html>
- Goigs a sant Sadurní. Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès, Barcelona)
<https://algunsgoigs.blogspot.com/2011/08/goigs-sant-sadurni-sant-sadurni-danoia.html>
- Goigs a sant Sadurní. Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès, Barcelona)
<https://algunsgoigs.blogspot.com/2021/01/goigs-sant-sadurni-sant-sadurni-danoia.html>
- Goigs a sant Venat. Sant Sadurní d'Anoia (Alt Penedès, Barcelona)
<https://algunsgoigs.blogspot.com/2022/02/goigs-sant-venat-sant-sadurni-danoia.html>
- Inventari de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya
<https://invarque.cultura.gencat.cat/search-result>

Mapa de Patrimoni Cultural de Sant Sadurní d'Anoia

- Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya <https://invarquit.cultura.gencat.cat/search-result>
- Inventari del Patrimoni Etnològic https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgcpt/02_patrimoni_etnologic/inventari-del-patrimoni-etnologic/
- Jaciment paleontològic de Monistrol <https://www.encyclopedia.cat/historia-natural-dels-paisos-catalans/jaciment-de-la-rodalia-de-sant-sadurni-danoia-alt-penedes>
- Juvé & Camps <https://cellersdecatalunya.wordpress.com/2018/10/23/juve-camps-un-celler-amb-identitat-propia/>
- La Miranda d'Espiells <https://santsadurni.cat/ARXIUS/Serveis/MediAmbient/Sostenibilitat/espiellsdiptic.pdf>
- Mapa industrial de Catalunya <https://150elements.mnactec.cat/company/caves-codorniu/>
- Monuments commemoratius de Catalunya <https://monuments.iec.cat>
- Museu de les Cultures del Vi de Catalunya <https://vinseum.cat/>
- Inventari del Patrimoni Festiu <https://patrimonifestiu.cultura.gencat.cat>
- Inventari del Patrimoni Immaterial del Penedès <https://immaterialpenedes.cat/inventari/22/72>
- Roure de Can Codorniu https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/arbres-monumentals/am_arbres_monumentals_fixes/alt-penedes-3/roure-de-can-codorniu-nd/
- Societat catalana de Gnomònica <https://www.gnomonica.cat/>
- Stolpersteine <https://memoria.gencat.cat/ca/que-fem/stolpersteine/>
- Els tancs de la fàbrica Z <https://www.totselsnoms.org/recerques/els-tancs-de-la-fabrica-z/>
- Museu Viader <https://museuviader.org/>
- Wikipedra <https://wikipedra.catpaisatge.net/#/map/main>

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Edifici Bogatell
Zamora 73, 4a planta. 08018 Barcelona
Tel. 934 022 566
o.patrimonic@diba.cat · www.diba.cat